

DOMOLJUB



Izbija vsak šetrek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 v.) — Spisal in dopisal se pošiljajo: Uredništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica šte. 2. Hroščina, reklamacije in inserati pa: Društvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2.

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❁

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna petstvarina (šestina „Domoljubove“ širina 34 mm) stane za enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljenju primeren popust po dogovoru. — Posamezne številke se prodajajo po 10 v. Čekovni promet poštno-hranilnišnega urada šte. 824.797.

Štev. 14.

V Ljubljani, dne 4. aprila 1907.

Leto XX.

Zavednost in boj.

Volivni boj se je že pričel na vsi črti. Sestanki, shodi se povsod sklicujejo. Stranke poizkušajo svojo srečo, kakor vedo in znajo. Nasprotniki S. L. S. so se na Kranjskem vrgli zlasti proti dr. Žitniku in Gostinčarju. Raztrosili so umazanih papirjev, polnih grdih napadov na ta dva kandidata po njihovih okrajih. Plakate nabijajo proti njima; delajo kar morejo. Proti dr. Žitniku vodi vojsko postojinski Arko; proti Gostinčarju pa socialno-demokratski plačani agent Kopač. Notranjska je zdaj že vsa pokonci. Malo sitno je sicer bojevati se nasproti takim ljudem, ki jim ni nobena reč prelažniva in prepodla, če se da ž njo škodovati našemu kandidatu, vendar pa imajo vsi ti napadi, vse te divje gonje velik pomen in mnogo dobrih posledic.

Vsa moč prihodnjega državnega zbora je odvisna od politiške zavednosti ljudstva. Čim bolj bo ljudstvo sposobno spremljati delovanje svojih poslancev, tem večji bo njihov vpliv. Politiška zavednost se pa najbolj uri v volivnem boju. Zdaj, ko ima vsak 24 let stari možki volivno pravico, enako z vsakim drugim, si mora

tudi vsak odgovoriti na vprašanje: S katero stranko pojdem? Da pa to more storiti, mora stranke poznati in nato po lastnem preišljevanju odločiti se, kam pojde. Kdor tega ne stori, ne stori svoje dolžnosti. Duševni lenuhi, ki sami nočejo nič preišljati, morajo izginiti s površja. Volivno gibanje jih mora vzdramiti iz njihove zaspanosti. Deset let poduka po društvi in knjigah ne izda toliko kakor en volivni boj. Prepričani smo, da bo naše ljudstvo v politiški zavednosti silno napredovalo v sedanji volivni borbi; in zato smo je veseli. Zato tudi S. L. S. s svojimi nebrojnimi shodi sama najbolj skrbi. Gre se ji za politiško vzgojo. Posamni poslanci so že zdaj imeli nad 20 shodov, cela stranka pa že domala sto. Iz teh politiških šol bomo dobili politiško zavednih mož. Z možmi vred se pa začno zanimati za politiko mladeniči, pa tudi žene in dekleta. Do dne 14. maja mora biti politika glavni predmet duševnemu delovanju našega ljudstva. Tudi ko bi si imeli šele osvojevati deželo, bi bili veseli. Ko pa vemo, da bo zmaga povsod naša, smo pa seveda tembolj ponosni na naraščajočo zavednost našega ljudstva.

V volivnem boju pa ne raste samo zavednost, marveč se dobi nekaj, kar

je za zmage nujno potrebno, namreč bojni duh, čuti se potreba boja. Krščanski možje so povsod v večini. Ali kaj to pomaga, če se nečejo pokazati? Socialni demokrati imajo bojno predrznost; če jih je še manj, se upajo ven in nastopajo kakor bi bil cel svet njihov. Ako bi naši svojo politiško zavednost držali samo doma za pečjo, bi se tudi v najbolj našem kraju na zunaj tako videlo, kakor bi bili oni v večini. In to vpliva silno slabo na mehke, po značaju prožne ljudi, ki se nagnejo iz slabosti in duševne lenobe tja, kjer je več šuma. Sedaj ni dovolj, da veš, kaj je prav, da znaš ločiti med strankami, marveč moraš tudi čutiti potrebo boja za svoje prepričanje in za svojo stranko.

Stari vojaki pripovedujejo, kako čudovito vpliva začetek boja nanje. Ko zaigra godba bojni marš, ko zadoni prva komanda za naskok, ko prižvižgajo prve kroglice, zapoje po vseh srcih nov ogenj, ki ga prej nismo poznali. Ta ogenj se vnema vedno bolj in vojak v boju pozabi na vse drugo, samo nato misli, da bi porazil sovražnika in zmagal. Tega duha je treba tudi našim somišljenikom; in sicer mora biti njihova bojna gorečnost tem večja od gorečnosti socialnih demokratov in libe-

ralcev, kolikor svetejša in vzvišenejša in pravičnejša so načela, ki se gre za nja. Politiška zavednost in bojna vnema naj preplavita v sedanjem volivnem boju vso našo domovino in v njenih valovih naj potonejo vsi sovražniki ljudstva in njegove stranke!



Volivno gibanje.

(Shod v Radečah) se je vršil minoli ponedeljek v »Narodnem domu«. Dasi je bil shod napovedan precej pozno, vendar se je zbralo do 250 mož iz radeške in boštanjske občine, nekaj celo iz občine St. Jurij. Med zborovalci smo opazili tudi tovarnarja gosp. Antona Krisperja in podžupana g. J. Kosa. Shod je otvoril trški načelnik g. J. Rižnar, ki je bil soglasno izvoljen tudi za predsednika. Bivši poslanec g. komerc. svetnik Povše se predstavi kot kandidat S. L. S. Najprvo pojasni novi volivni red, nato pa navaja razne točke, katere bode moral rešiti novi državni zbor v korist kmečkemu, obrtniškem in delavskemu stanu. Eno najvažnejših vprašanih pa je zavarovanje za starost, onemoglost ter za slučaj nezgode. G. predsednik se je iskreno zahvalil g. govorniku ter ga prosil, naj tudi v bodoče deluje v državnem zboru po programu S. L. S. Navzoči so soglasno in z navdušenjem proglasili g. Povšeta za svojega kandidata.

Liberalni volivni shod v Hrenovcih.) Nad vse kilavo in klaverno se je obnesel liberalni volivni shod v nedeljo, dne 24. marca, na Dilcah v hrenoviški župniji. Shod so kajpada otvorili ata Žužamaža iz Postojne, ki so dali besedo nenadomestljivemu Chamu. Leta je kot »neodvisni kmet« zabavljaj najbolj čez duhovnike in skofe, kar je seveda program teh neodvisnih kmetov. Čvekaj je bojda tudi o neki medeni štruci — menda ne z ozirom na bližnje velikonočne praznike? — Njegovim izvajanjem so navdušeno pritrjevali zvesti sodrugi Jozve, Dušan in Barbarosa. Ati Žužamaži povemo sledeče v blagohotno uvaževanje: Mari menite, ata, da smo mi kmetje res tako zabiti, da bi ne vedeli, da zdaj ob času volitve nam vi liberalci ponujate še več ko medene štruce, da bi šli na vaše limanice? A ne bo se vam to posrečilo. Mi kmetje vas pod nadeto krinko neodvisnih kmetov poznamo le predobro. V bodoče, ko boste pridrili še kakšen shod, prinesite rajši s seboj oni zgodovinsko znameniti zvonec, ki ste ž njim zvonili v deželnem zboru ob istem času, ko je šlo za naše volivne pravice, oni zvonec, ki je ž njim dr. Šusteršič na shodu v Sempetru vašim mandatom zvonil bilje. Lahko ste uverjeni, da bomo potem šli jako radi pogledat, kako se vam je zvonec podal. Kljub svoji radovednosti pa ne bomo volili ne vas, ne gospoda Dekleve. Najpametnejše bo pa vseka, da ostanete lepo doma za pečjo, akoravno je g. Kultin, iz Postojne menda izjavil, da bi bilo lahko na shodu 400 do 500 volivcev (seveda, lahko tudi več!). Pa vas je bilo krog 140 mož, torej približno komaj eno desetinko toliko, kakor v Sempetru. In izmed teh jih je bilo iz hrenoviške občine jedva 50. Vse drugo je bilo odposlanstvo iz Postojne. Sicer smo čuli, da so nekatere junaške ženske nekaterikom pošteno izpraševale njih kosmato vest. Prav tako. Le zapomnite si za prihodnjič, da bomo o priliki mogočega bodočega shoda še več takih junaških žen poslali na shod, da se bo moglo reči: Glejte, kako impozanten ženski shod!

Nekaj iz Notranjskega:

S Postojne gre en paglavček.
Ime mu je Notranjček.
Koraka po veliki cesti
In krene tud' po reški cesti.

Ko pride do Rakitnika,
Nekoliko miru si da.
Obišče tamkaj Grasmana
In podžupana Janeza.

On jima tukaj sporoči,
Kar ata Arko si želi;
Potem gre gor v Matenjo vas
Tam čaka že Kalan ga, Bas.

Ta ga pohvali; To je mož,
Ker brusil Kmečki stranki nož,
Potem pa se naprej poda,
Da zopet krame kaj odda.

V Prestranek pride, v Port Artur,
Tam čaka ga že ves odbur.
Ga sprejmelo prijatelji,
Večinoma Orehovci.

Odbor ga je tako sprejel,
Da ata Arko bo vesel.
A mi možje pa mislimo,
Da ga v kot potisnemo.

J. M., naročnik.

(Socialni demokratje na Črnučah.) V nedeljo, 24. t. m., popoldne ob 3. uri so imeli volivni shod socialni demokratje v gostilni pri Najnarju. Domačih ljudi se je shoda udeležilo malo, največ iz radovednosti, prišlo jih je nekaj iz Posavja. Drugi so se pripeljali iz Ljubljane, vseh skupaj torej morda 80 do 90 mož. Govorila sta Petrič in Kocmur, sklicatelja shoda, tako da je vsak, tudi priprost poslušavec mogel posneti iz njihovih vznesenih besedi, da merijo na preobrat svetovnega obstoječega reda, naperleno proti duhovski in svetni oblasti. Koncem je predstavil Kocmur gospoda Petriča kandidatom za državni zbor za ljubljansko okolico z vzklikom: Kdor je zanj, naj dvigne roko! Majčkino številce kakih dvajset rok in kaki trije »živio« je na mah vzelo vso korajžo. Spoznali so, da tu na Črnučah ni ugodna zemlja za socialnodemokratsko seme. Našim ljudem pa so se še bolj oči odprle, spoznali so, kako prazno, neumno, a docela pogubno je, kar nameravajo socialni demokratje. V prihodnje se bodo še manj brigali za to svojat.

(Dopis iz volivnega okraja Idrja - Logatec-Cerknica-Vrhnika.) Pri vseh volitvah za časa moje volivne pravice, katero posedujem že čez petnajst let, bil sem ob času volivnih bojev takozvani omahljivec. Bral sem različne liberalne, katoliške in socialnodemokratske liste. S časom sem začel obiskovati politične shode in imel priložnost poslušati različne govore strankinih voditeljev. Res je, da vsaka stranka svoja načela hvali in v volivnih bojih mnogo obeta, kar pa žalibog potem ne more ali trmoglavno noče doseči; dokaz temu je liberalna stranka v državnem zboru, ki je rajši v manjšini ostala, nego da bi se bila pridružila drugim poslancem, saj so bili v zbornici Slovenci, Čehi in Slovani. Socialni demokratje so navadno vsi združeni brez razlike narodnosti. Toda o tej stranki, ki je brezverska in mednarodna, nočem izgubiti nobene besede. Naj omenim tretje stranke, namreč S. L. S. Slišal sem tudi njen program, oziroma govore, pri katerih nisem nikdar slišal posebnih obljub, a kar se je obetalo, se je deloma že izpolnilo, in kakor se vidi, če S. L. S. doseže svoj cilj pri volitvah, bo po dosedanjih dokazih tudi v prihodnje svojo nalogo gotovo izvrševala. Pri tem moram pa še pripomniti, da edino ta slovenska stranka ima naše ver-

ske prepričanje v svojem programu, katero obe nasprotni stranki zametujeta in imata le protiversko gonjo in zaničevanje duhovščine, kateri se mora priznati nebroj zaslug za slovensko ljudstvo. Ko bi duhovščina ne bila delovala na slovenskem narodnem polju, bi bili nas že zdavnaj zagrnili nemški valovi. Starejši, kateri imajo kaj narodnega čuta, se še dobro spominjajo, kakšne odloke smo dobivali iz uradov pred 15 leti in kaj je veljala iste čase slovenska beseda. Vsak naj nekoliko nazaj pomisli in takoj bo na pravem političnem stališču. Sedaj imam pa priložnost že v popolnoma kmetiških vaseh opazovati agitacijo socialnih demokratov, s katerimi se trezen človek ne more sprijazniti. Med priprostim kmetiškim ljudstvom agitirajo nekateri potomci liberalne stranke s tem, da jim obetajo davke in uradniške plače znižati, grajščinske gozde med kmete razdeliti, vojaščino popolnoma odpraviti in delavcem plače povišati. Res lepe obljube, dragi čitatelji; uradniki že tako tožijo, da so preslabo plačani, grajščine se razkosavajo brez socialnih demokratov, in ako bi se res to zgodilo, ne veš, da prideš tudi ti na vrsto, če imaš za en dan več hrane, kot tvoj soseď. Dalje vojaščino popolnoma odpraviti, menda tako, da bo država potem za osebno varnost in razno varstvo socialne demokrate za mastno plačo najela. Na dnovnem redu so vedno tativne, ropi, poboji itd., pa saj liberalci in socialni demokratje trdijo, da je vera postranska stvar in ne verujejo na božje zapovedi, ki se glase: Ne ubijaj, ne kradi, zato ni vera zanje. Dragi čitatelji in omahljivci, jaz sem šele po več letih prišel do prepričanja, zato vam svetujem, ne premissluj, kajti stvar je resna, dobro premisli in prevdari, ter poidi na volišče in oddaj glasovnico z imenom kandidata S. L. S., da nas veter ne zanese na Rusko ali na Francosko. — Bivši omahljivec. — (Op. uredništva: Lepa hvala! Se večkrat se oglašite! Pozdrav!)

Iz Lukovce. Dne 24. marca je priredil dr. Krek pri nas volivni shod, ki ga je obiskalo do 200 zavednih volivcev, kar je veliko v tako mali občini kot je naša. Ljudje so z velikim zanimanjem sledili govorniku, ki fini je v poldrugo uro dolgem govoru razvil program. Med drugim jih je jako zanimala ustanovitev »Kmečke zveze« za kamniški okraj. H koncu se je vnela še živahna debata, kako bi se omogočilo kmetu do boljše reje živine in prodaje brez prekupcov. Vsi so bili ene misli, da cena živine ni v nikakvi primeri z dragino mesa v mestu. Nato je predsednik zaključil shod, ki se je vršil v splošno zadovoljnost vseh. — Zunaj pod oknom so pa naši liberalci s strahom poslušali, kako si notri kmet ustvarja boljšo bodočnost in loml okove, s katerimi so ga imeli zvezanega do zdaj. Torej, na dan 14. maja vsi na volišče za našega kandidata!

Od Sv. Lovrenca nad Marlborom. Dne 24. sušca se je po večernicah vršil v prostorih gospe Pernat volivni shod. Od »Kmečke zveze« postavljeni kandidat g. F. Pišek nam je v svojem govoru živo naslikal obupno stanje, v katerem se nahaja dandanes kmečki stan. Razne in pogoste nesreče pri živini, uime na polji, škodljivi lovski zakon, vsled katerega sme divjačina delati kmetu škodo kakor in kolikor se ji poljubi, vedno hujsi davki, čedalje večje pomanjkanje delavcev itd., to so dejstva, ki morajo spraviti kmečki stan v nekaterih letih popolnoma na nič. Vse to nam je razložil g. kandidat in nas vzpodbujal in klical k združenju ter nas opominjal, da si naj izvolimo takšne poslance, ki poznajo naše trpljenje, imajo sočutno srce za zatirani kmečki stan in ki se ne bodo bali nemarni in brezbrizni vladi na Dunaju resnico v zobe povedati. — Udeležba je bila naši grozoviti zaspasnosti primerna, t. j. jako pičla. Res je, da se

pred enim tednom za ta shod še vedelo ni; pa resnica je tudi, da se je v teh kratkih dneh storilo z agitacijo toliko, kolikor je bilo sploh mogoče: ki bi bili vsi prišli, katerim je bilo naznanjeno, da se shod vrši in ki so tudi objubili priti, bi nas bilo gotovo petkrat več. Pri marsikaterem človeku, bodisi kmetu ali delavcu, se v tem oziru sploh ne dá ničesar doseči. Pripoveduj in dokazuj mu kolikor hočeš, vse je zastoj! Polno krošnjo izgovorov in ugovorov ti izsuje, enega bolj neumnega kakor drugega in povrh še misli, Bog vé, kako je s tem svojo učenost pokazal. Lažje bi s klobukom kamen raztolkel ali biku roge navzdol upognil, kakor takemu trmoglavcu kaj dokazal. Kar se pa bogatejših kmetov tiče, ti se pa — to bodi naravnost povedano — sramujejo, da bi se med nas revnejše pomešali. O ljuba edinost in stanovska zavednost, kako daleč sta še od nas! — Dragi tovariši, kmetje in delavci! Vsi, ki ste se shoda udeležili, ste se gotovo sami prepričali, da je gosp. Pišek mož, na katerega se lahko popolnoma zanesemo, da se bo potegoval z vso močjo za naše koristi. Ne poslušajmo tistih, ki nam ponujajo in hvalijo kandidata »Narodno-liberalne stranke«, to je tiste stranke, ki odobrava in zahteva tudi pri nas francoske razmere. Ne bodimo sami sebi sovražniki, ne postiljajmo si s trnjem. Stopajmo pogumno v boj za kandidata »Kmečke zveze«, ki je sam kmet, njemu se ni treba naših težav in bremen šele iz knjig in časnikov učiti, ker so mu iz lastne izkušnje dobro znane. Delujmo in trudimo se za njega, vzbujajmo tiste, ki spijo sicer z odprtimi očmi in naprimo vse sile, da zmaga pri volitvah naš kmečki kandidat. Imejmo pred očmi pregovor, ki pravi: Skusi si pomagati sam in tudi Bog ti bude pomagal! J. P.—č. Zadravski.

Cerkljiški shod.

(Poje učitelj Kobjoj po navepu: »Al' me boš kaj rada imela?« — Cham igra na orglice.)

Grdo gleda oče Perko
kakor divji srakoperko:
»Kaj Gostinčar in Kopač?
Gruden naš je kandidač!«

Z Idrije Frančišek Tavzes,
je prav imeniten flavzes.
Kar vam on naklobasa,
crkne pes, če se mu dá.

Mojzesa in svetga Petra
kliče na pomoč in jetra
jeze se mu tresejo
nad Gostinčarjem hudo.

Iz Ljubljane Triller doktor
je pa špases kolofoktar,
kolikorkrat zobe odpre,
klerikalca dol požre.

Doktor Chamič, nižjeslojnik,
je zdaj kmetič, samostojnik.
Še rožički mu zrasto,
za peklenščka dober bo.

Pri soldatih bil bešelar,
liberalcem zdaj cuštelar,
Cham je havpt-inteligent
zdaj pri našem regiment.

Nam ponuden mrzli Gruden
izmed vseh je najbolj čuden:
Buden je kot kandidat,
bo zamuden za mandat.

Ni ostuden, ne priskuden,
Gruden vsem je zdaj priljuden.
Samo maja se bolj,
ki gotovo ga stopi.

Izobrazbi.

Nekaj o ruski cerkvi.

Sv. pokora.

Duhoven pelje izpovedanca pred Odršenikovo podobo; tam moli kratko molitev, reče dvanajstkrat: »Gospod usmili se,« moli psalm miserere . . . in pravi štiridesetkrat: »Gospod usmili se . . .« nato izpovedanca nagovori, naj odkrito izpove vse, ker je pred njim Krist sam, duhoven je le priča. Duhoven ga izpraša, potem mu pravi: »Od sedaj se varuj vseh grehov, ker po krščanskih zakramentih si sedaj drugič krščen . . .« Potem ga duhoven še enkrat izpraša, moli in ga odveže grehov v imenu Očeta, Sina in sv. Duha.

Ravnotako je zahtevana spovedna molčečnost, prelomiti jo mora duhoven, ako izve za veleizdajstvo in njegova svaritev ni nič izdala. Ruska cerkev sicer uči, da naj so duhovni neoženjeni, a navadno so oženjeni in zato hodijo ljudje navadno k menihom k izpovedi.

Sv. Rešnje Telo

uživajo verniki v obeh podobah. Pri sv. daritvi, ki jo imenujejo liturgija, posveti in izpremeni mašnik kruh v vino, prelomi sv. hostijo na štiri dele, en del je zanj, eden za duhovščino, druga dva za obhajance. Ta dva dela zlomi v potrebno število kosov in da v kel.h. Dijakon vzame kelih iz mašnikovih rok in ga nese vernikom, ki se bližajo z rokami, prekrižanimi na prsih, potem dá vsakemu z žličico obe podobici ter pravi: »Hlapec Boga I. je deležen najdražjega in svetega telesa in krvi našega Gospoda in Boga . . . Obhajajo se tudi otroci in bolniki.

Poslednje olje

se deli z veliko slovesnostjo. Na mizi je evangeli in skleda s pšenico. V pšenico postavi o prazno steklenico za olje, okoli nje sedem vejic, ovitih z bombažem. Okoli mize stoji sedem duhovnov s svečami v rokah. Prvi duhoven pokadi in moli začetne molitve, potem pejo osem pesmi, ki so jako lepe, začno se: »Po valovih rdečega morja je potoval suhih nog Izrael in roke Mojzesove, sklenjene v križ, so podrle v puščavi moč Amalekovo«. V posodo za olje vlijejo vodo in olje, blagoslove in moli o. Nato mazili prvi duhoven bolniku z vejico v obliki križa čelo, nos, lica, usta, prsi in obe strani roke. Pri tem vedno moli. Tako se vrste vsi duhovni. Potem odpro evangeli in ga denejo bolniku na glavo, duhovni molijo in ko je poljubil bolnik knjigo, dá blagoslov prvi duhoven, na trikratno prošnjo bolnikovo ga dajo vsi duhovni.

Sv zakon.

Cerkvenega značaja je že zaroka, z molitvami in blagoslovom dá duhoven ženinu zlat, nevesti srebrn prstan. Navadno sledi koj poroka. Duhoven poročni par primerno nagovori in jima stavi znana vprašanja, potem moli tri molitve in nato venča najprvo ženina, potem nevesto s poročnim vencem in ju trikrat blagoslovi z besedami: »Gospod, naš Bog, ju venčaj s slavo in častjo«. Po venčanju sta postala mož in žena, venčanje je znamenje zmage nad poželjivostjo mladosti, znak, da sta knež. rodov in potomstva. Duhoven potem blagoslovi skupno kupo z rdečim vinom in jima jo ponudi trikrat. Nato ju prime za roko in vodi okoli nekakega oltarja, ki je postavljen sredi cerkve, dva svata jima držita venca nad glavo, ljudstvo poje tri za-

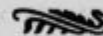
hvalne pesmi, na kar duhoven oba blagoslovi. Potem čestitajo znanci novoporočenima.

Čez osem dni jima odvzame duhoven venca z molitvijo, naj Bog blagoslovi zvezana, da bo njih zveza nerazdružljiva.

Mešani zakoni, to je zakoni med ruskim vernikom in drugovercem, so dovoljeni, le poročati mora ruski duhoven in otroci morajo biti vzgojeni v ruski veri.

Duhovnikovo posvečevanje.

Sinovi duhovnov postanejo navadno zopet duhovni. Najprej postane bodoči pop nosilec svečnika ali čitatelj. Najprvo se mu porežejo lasje v obliki križa in mu dajo odelo, zvano felonij, na kar v prvič čita list (epistulo). Škof ga opozori, na se izkaže vrednega, da doseže tudi višje stopnje. Oni, ki se dalje izobražajo, postanejo najprvo subdijakoni ter dobe pas, škof jim poškropi z blagoslovljeno vodo oči, ušesa, nos in usta. Blagoslovljenje dijakona se vrši med sv. mašo. Škof ga blagoslovi s sv. križem, peljejo ga trikrat okoli svete mize, ki ji mora vse štiri ogle poljubiti, nato poljubi škofu roko in del obleke na kolenu, za tem mu dá škof opravo, vse se godi s primernimi molitvami. Višja stopinja je arhiprezbiter-prelat. Višja mesta morejo zavzemati le menihi, ne posvetni duhovniki.



Političen pregled.

ŠTAJERSKO.

Štajerska liberalna stranka je imela v nedeljo, dne 24. marca, svoj zaupen shod v Mariboru. Pokazali so se ti ljudje v pravi luči. Eni vlečejo na socialnodemokratsko stran, drugi na nemčursko, a vse zato, da bi izpodrinili »Kmečko zvezo«. Pa štajerski kmetje vedno bolj izpregledujejo. Spoznavajo vedno bolj, da te ljudi veže le skupno sovraštvo do vere, do duhovnikov, ki jo oznanjujejo, in do kmetov, ki niso tako neumni, da bi hodili za njimi. Poročilo o shodu je sledeče:

Kljub temu, da so posebno učitelji agitirali na vse pretege, se je zbralo le malo čez 500 oseb na shodu. Med temi je bilo le 50 kmetov in delavcev, drugi pa pisarji, dohtarji, učitelji. Dr. Kukovec otvoril shod in govoril so potem večinoma učitelji. Učitelj Lesjak se zanaša na to, da bodo liberalce podpirali nemčurji. Dalje pa povedo ti gospodje, da so prosili poslanca Robiča in Ploja za kandidate, pa nista hotela prevzeti in bosta kandidirala za »Kmečko zvezo«. Učitelj Strmšek je hud na kmete, ki ga ne marajo, in profesor Hržič govori o vsem mogočem, da mu nazadnje vzamejo besedo. Govorilo jih je še par, pa vsi so želeli, naj se voli kdorkoli, socialni demokrat ali kar je, samo kandidat »Kmečke zveze« se ne sme voliti. Bog ve, kaj imajo celjski dohtarji proti kmetom. No, pa to jim bodo že še vrnil na dan volitve.

V Trbovljah sta pa priredila dr. Korošec in dr. Benkovič shod. Ko so liberalci za to zvedeli, so iskali in klicali skupaj vse svoje pristaše, da bi shod onemogočili. Res so kričali, kar so mogli, in shod je bil po govoru dr. Korošca in po kratkih besedah dr. Benkoviča zaključen. Oni, ki so shod motili, bodo pa še posledice bridko občutili. Videlo se je tudi, da tudi delavci v Trbovljah ne marajo biti liberalni in bodo večinoma volili z nami.

KOROŠKO.

Na Koroškem prireja slovenski kandidat Grafenauer po svojem volivnem okraju volivne shode, ki so vsi dobro obiskani.

GORIŠKO.

O vrlim kandidatu dr. Petru Laharnarju smo že poročali, da povsod po svojem volivnem okraju prileja dobro obiskane shode. Potovalni učitelj Štrekelj je njegov protikandidat za liberalce, pa zna tako slabo govoriti, da se ljudje čudijo, kaj se sili za poslanca. Pa naj ima do 14. maja malo upanja, saj ga bo kmalu minilo. V goriški okolici je postavila naša stranka sodnega tajnika Fona za kandidata.

FRANC FERDINAND V BEROLINU.

Naš prestolonaslednik Franc Ferdinand se je mudil popolnoma nepoznan pretekli teden v Berolinu. Sedaj pa različni listi uganjujejo, po kaj je šel v Berlin. Nekateri pravijo, da je šel samo k nekemu zdravniku, da je preiskal njegovo bolno uho, drugi pa hočejo vedeti, da se je peljal v Berlin k nemškemu cesarju. Pravijo tudi, da sta potem govorila o tem, da misli naš cesar Franc Jožef odstopiti in da bo prišel na prestol Franc Ferdinand. Slišal jih seveda ni nihče, zato se pa ne more nič gotovega vedeti, listi le uganjujejo. Vendar moramo pripomniti, da se je že večkrat pisalo o odstopu našega cesarja, pa se je vselej pokazalo, da je bilo vse izmišljeno. Če bo kaj gotovega, bomo že poizvedeli.

HRVAŠKO.

Hrvaški poslanci bodo šli po Veliki noči v Dalmacijo, da pogledajo malo deželo in pokažejo vsemu svetu, da je Dalmacija le del Hrvaške. Dalmatincem bo sedaj dala naša vlada vsako leto več milijonov, da se zboljša dežela, ker dežela je sedaj tako revna, da ne more živiti svojih prebivalcev. Tudi hočejo zgraditi par železnic, da bodo tujci lažje zahajali v Dalmacijo. Temu se pa zopet upira Ogrska. Ogrji se sploh povsod upirajo, kjer se gre za kako dobro stvar za Hrvate, a vendar je na Hrvaškem v deželnem zboru večina za Ogre. Kako je to, bo kdo vprašal? Na Hrvaškem imajo le nekateri ljudje volivno pravico, in zato poslanci lahko podkupijo volivce in zato pridejo za poslance ljudje, ki niso za to. Ko bi bila tudi na Hrvaškem splošna in enaka volivna pravica, bi bilo tudi drugače. Več tisoč volivcev ni mogoče podkupiti.

Na Ogrskem so hoteli narediti ločitev od Avstrije, pa si ne upajo, ker vedo, da bi takoj bila Ogrska zavoljo svojih dolgov na kantu, ko bi se hotela ločiti od nas. Nekateri govore, da bodo morali ogrski ministri odstopiti, ker ne morejo speljati ločitve.

KMEČKI UPOR V RUMUNJI.

V Rumuniji traja punt proti veleposestnikom in judom dalje. Nemiri so razširjeni po celi deželi. Grozno slabo se je moralo goditi kmetom, da so se uprli. Da naši bravci spoznajo te razmere, prinašamo danes natančne podatke o deželi in prebivalcih in najnovejša poročila o bojih kmetov z vojaki. Rumunija ima šest milijonov prebivalcev. Večina je kmetov, ker je zemlja zelo rodovitna. Toda kmetje imajo le polovico posestev, drugo polovico pa bogataši veleposestniki. Ti imajo velikanska posestva, pa večinoma jih ne opravljajo sami, ampak dajejo jih judom v najem, ti pa dalje kmetom, kateri nimajo svojega zemljišča.

Bojari, plemeniti rumunski veleposestniki, imajo ogromna zemljišča, katera pa večinoma dajejo vsiljivim židom v zakup. Ti židovski najemniki pa ne nosijo žuljev na svojih rokah, marveč prepuščajo trdo delo kmečkim podnajemnikom. Judje pa seveda niso zadovoljni z malim dobičkom, ampak zahtevajo od revnega ljudstva nečuvane, neznosne najemnine.

V nekem dopisu iz Jassyja čitamo, da ima 4171 veleposestnikov nad 47 odstotkov obdelane zemlje v svoji posesti, torej malone polovico. Skoraj vso to zemljo pa imajo v zakupu židovski najemniki, ki ne sejejo in ne orjejo, vendar pa imenitno žive ob žuljih rumunskega kmeta, ki mora zemljo svojih pradedov od židovskih prekupcev jemati v najem. Te židovske pijavke delajo z nečuvanimi dobički. Razsežna bojarska zemljišča imajo v zakupu na več let. Ker se bojari ne branijo višje zakupnine, odškodujejo se židovski veliki najemniki pri kmetih, od katerih zahtevajo 30, 50, tudi 100 odstotkov dobička. Tako ima židovska tvrčka Juster v najemu nad 30.000 hektarov in plačuje le pol milijona frankov najemnine bojarskim veleposestnikom. Tvrčka Fischer plačuje od nad 160.000 hektarov tri in pol milijona najemnine, dobiva pa od kmečkih podnajemnikov do sedem milijonov. Samo te dve družbi imata več sveta v najemu, kakor 750.000 rumunskih kmetov v svoji lasti. Samo Fischerjeva družba ima do 50.000 kmečkih družin na zemlji, ki jo je dobila v zakup od rumunskih velikašev. (En hektar je deset tisoč kvadratnih metrov. Ena kvadrat-klafter ima štiri kvadrat metre.)

Židovski živelj pa ima v rokah tudi trgovino in žganjarne, ki so prava kuža za nižje ljudstvo. Ali je potem sploh še čudno, da imajo židovski najemniki na leto do 20 milijonov frankov čistega dobička. Take razmere so morda le še na Irskem in v Siciliji. Zato so sedanjji kmečki punti v Rumuniji le naravna posledica nenaravnih, nečloveških razmer. Posebno Moldava je rodovitna. Zadnja žetev je bila dobra, kmetje pa le trpe lakoto. Zato so sedanjji kmečki punti posledica izključno le gospodarskih vzrokov brez vsake verske primesi.

Bukarešt. Eno ministrstvo je že moralo odstopiti. Kmetje zahtevajo, da se razdeli zemlja med nje, ker drugače ne morejo živeti.

Boji z vojaki.

Bukarešt. Vojaštvo postopa z vso energijo. V Giurginu je izvršilo napad na kmete ter jih mnogo ustrelilo. Ko so vojaki postreljali vse patrone, so odšli, nakar so jeli kmetje zopet pleniti. Kmalu prihiti nova stotnija ter odda tri salve. Mnogo kmetov je ubili. Tudi pri Podolu, kjer so kmetje hoteli v mesto udreti, so vojaki napad odbili in ustrelili 60 vstašev.

Černovice. Hud boj se je razvil pri Crevetiji. Šestkrat so kmetje z neznansko močjo napadli pehoto, ki je bila v veliki manjšini. Pehoti je prišlo na pomoč topništvo, ki je streljalo v kmete in jih jako mnogo ubilo.

Bukarešt. V Valahiji je stanje še vedno zelo nevarno, ker vojaštvo brezobzirno nastopa in se kmetje obupano borijo. Kmetje okoli Jassyja so se pričeli razhajati.

Bukarešt. Več kmečkih čet koraka dalje proti Bukareštu. Vojaštvo je pri Teleomanu obkobililo 4000 mož močno kmečko četo ter ustrelilo v boju 70 kmetov. V Gjurgevu se je vršil spopad med kmeti ter enim bataljonom pehote, dvema eskadronoma konjenice in eno topniško baterijo s šestimi topovi. Topničarji so bombardirali vasi. V Bailestiju je topništvo streljalo v kmete ter jih na stotine pobilo. V Brabori je vojaštvo ustrelilo 50 kmetov, ravnotako v Mocaci ter nad 200 ranilo.

Černovice. Tudi iz Teleomana in Obarsle korakajo kmetje proti Bukareštu. Vojaštvo je zasedlo 18 trdnjav okoli Bukarešta ter jih opremilo z vsemi sredstvi za obrambo proti kmetom.

Černovice. Hud boj med vojaštvom in kmeti se je vršil v Mactanesticu, kjer so kmetje naskočili dvorec kneza Lakovaryja.

Stotnik Mares je pozval kmete, naj se razidejo, ko se pa niso hoteli umakniti, je dal med nje streljati. Razkačeni planejo kmetje na stotnikovo krdelo in vržejo volake nazaj. — Stotnika so ranili, poročnika Jolinscu pa ujeli, ubili, mu pripravili trebuh in ga vsega razmesarili.

Braila. Kmetje, katere je vojaštvo pri Galacu vrglo nazaj, korakajo proti Braili. Vseh kmetov je 2000. V Crajovu so kmetje vse judje ujeli, jih slekli, potem do krvi pretepli in izpodili iz mesta.

Jassy. Vojaki so kmete, ki so naskočili mesto, vrgli nazaj. Meščani sami so ustanovili svojo meščansko gardo.

Černovice. V Burdujeni, kjer so začetkoma bili nemiri največji, so se kmetje pomirili.

Bukarešt. V Dolu so kmetje nekega veleposestnika razsekali na kose in njegovega otroka vrgli psom. Posestvo dosedanega ministrskega predsednika Cantacuzene so kmetje popolnoma razdrli. Škode je pol milijona frankov.

Černovice. Judovski dunajski listi poročajo: V Jassyju je 12.000 vojakov, ki stražijo mesto, v Pascanyju pa, kjer je proglašeno obsedno stanje, 10.000. Kmetov, ki nameravajo ti mesti naskočiti, je 46.000.

Bukarešt. V Alteneštu so kmetje, ko so zasedli mestece, šli pred hišo občepriljubljenega, sicer bogatega zdravnika Grka dr. Moskovici. Tu so nagovorili prestrašenega zdravnika in njegovo rodbino sledeče: »Gospod zdravnik! Vam in vaši rodbini jamčimo za življenje, ker ste naš dobrotnik. Varovali vas bomo z našim življenjem, toda dopustiti morate, da izpodimo iz mesta judovskega žganjarja.«

Bukarešt. V Ziminici so kmetje ubili oderuha, trgovca z žitom Conisa. Vso njegovo rodbino so pustili pri miru, nobenemu izmed drugega osoba na njegovem dvorcu niso storili nič žalega, le njemu so pripravili trebuh, možgane in čreva raztresli po salonu, ude pa posamič obesili po stenah.

Škoda.

Bukarešt. Vsa škoda, ki so jo napravili kmetje, znaša 100 milijonov frankov. Avstrijski judi imajo šest milijonov frankov škode.



Listek.

Na Cvetlinovem.

(Reimmichel — Marijan.)

Visoko v gorah je stala ponižna, a prijazna hišica. Na Cvetlinovem se je reklo. Ime je pač najbrže imela odtod, ker so bila vsa okna zastavljena s cvetličnimi lončki, in ker so poleti in pozimi iztegale najrazličnejše cvetke skozi okna svoje radovedne obrazke. Lična je bila hišica in ljubezljivo se je smehljala z višave, in nihče ni mislil, da je že tolikrat potrkalo na njena vrata žgoče gorje. — V hišici je stanovala stara Cvetlinka s svojo hčerko Micko. Mnogo, mnogo let je že minulo od tedaj, ko Cvetlinka še ni vedela, da so na svetu tudi križi in težave; zdelo se ji je, da se ji smehlja ves svet tako prijazno in ljubezljivo, kakor niene cvetke po oknih.

Pa so ji prinesli nekega dne moža mrtvega. V gorah je ponesrečil. Jokala je, klicala ga, božala in drgnila — a ostal je mrzel kakor led in ni se več prebudil. Zopet je preteklo precej let, in nova sreča se je bila naselila na Cvetlinovem.

Zacelila se je že skoro stara rana, pa je izbruhnil ob neki punt. Cesar je klical, in mnogo fantov, med njim tudi Jakec, Cvetlinkin sin edinec, je moral oditi braniti očetnjavo.

»Jakca«, je pripovedovala Cvetlinka, zelo nerada pustim, ker je tako dober otrok. Vedno gleda le na me. Vso jesen je nosil iz gozda drva. — »Veste, mamica«, je rekel, »da vas pozimi ne bo preveč zeblo.« — Koliko je revček trpel! — Nikdar ni pogledal v krčmo, iz cerkve je vedno takoj prihajal domov in mi jebral cele popoldneve iz »Življenja svetnikov«. Najbolj je bil na varnem doma pri meni. Iz trga je vedno kaj prinesel: zdaj gorko ruto, zdaj sadja, zdaj kave. Oh, kako je skrbel zame; da mi je ničesar ni manjkalo, pa je bil zadovoljen . . . Res, jako nerada ga izgubim, no, cesarju ga pa že dam . . .«

Z vriskajočimi fanti je odšel tudi Jakec. Mati mu je pripela za klobuk rdeč nagelček. Nobenega pisma ni dobila revica — prehitro je Jakec preminul. — Po nekaj tednih pa se je zglasil na Cvetlinovem tujec; seboj je prinesel culo. V culi je bila Jakčeva sukinja in še nekaj obleke. Suknja je imela luknjico, toliko, kakor svinčeno zrno, in luknjica je bila obrobljena s krvjo. V žepu so našli denarnico s šestimi novci in molitvenik. V molitveniku je bil nagelček, še vedno lepo rdeč. Nad njim pa je stalo s svinčnikom zapisano:

Z Bogom, mati, sestra, rodni krov,
nič več me ne bo domov.

Mati je sela za peč in kakor mrtva ogledovala Jakčevo zapuščino. Nobena solza ji ni kanila po licih. Slednjič so se vendar zgenile poteze na obrazu. Najprej ji je šlo preko ust kakor smeh, potem pa se ji je ulila solza za solzo kakor potoček.

Tako dolgo je jokala starka, da je oslepla. Doktor je izjavil, da so ji otrpili očesni živci. Nadlog in križa pa še ni hotelo biti konec. Mlajša hči Rezika se je poleti seznanila z neko tujo družino, in zgodilo se je, da je izginila kar čez noč. S tujci je bila odšla, Bog zna, kam. — In sedaj je imela starka samo še hčerko Miciko. Ta je stregla materi kolikor je mogla. Sama ljubezen in dobrotja je je bila, in zato edino materino veselje, edina tolažba na stare dni. Ah, kako lepo je znala mamicji pripovedovati o vsem, kar se je zgodilo zunaj; kakšno vreme je, kaj delajo ljudje po polju in ji tako lajšala neznosno gorje. Gotovo je morala po stokrat na dan slepi materi povedati koliko je ura; vodila jo je ven na sonce in mnogokrat tudi v dolino — v cerkev.

Se eno veselje je imela Micika poleg potrežbe, ki jo je skazovala materi — cvetlice. Po vseh oknih so cvetele in žarele: rdeče, modre, bele in rumene. Nikjer ni bilo več prostora, da bi še kak cvet iztegnil skozenj svojo radovedno glavicico. Gozdne in poljske cvetke je poznala vse in z vsemi jo je vezalo pristrčno prijateljstvo.

Govorila je z njimi in se jim smejala, božala jih je in ljubkovala, hvalila jih je in grajala, kakor da bi imele življenje in dušo. Spomladi, ko so prikukale iz tal prve kali, ko so se odpirali prvi popki, je Micika preteknila vse bregove. O to je bilo veselje, ko je pozdravila svoje prve ljubljenske, vijolice in marjetice!

»O, ste li že odprle svoja radovedna očesca? je kramljala z njimi. »Kajneda, niste mogle počakati, da bi velikonočni zvonovi odzvonili zimi v slovo? Kar brž se mi stisnite zopet nazaj v naročje mamice zemlje; zima ni še odšla, le vasovat je šla gor med snežnike. Čakajte, čakajte, čez noč se vrne in ognjala vas bo v ledeno mrtvaško obleko in konec bo vašega veselega življenja. Škoda bi bilo vaših prijaznih ličec in svetlih očesc. Kar brž se mi skrijte pod gorko odejo, kjer ste dozdej tičale; ko bo čas, že pridem in vas vzdramim.« — Vedno živahnejše je bilo Mickino kramljanje

z drobnimi cvetkami; čim več jih je bilo, tem zadovoljnejša je bila.

Cvetlice je znala povijati v krasne šopke. Spodaj so prišle dehteče murke, za temi srebrno-bel obroč planik, v vršičku pa glavica h glavici najrazličnejše cvetje, tako lepo pisano in pomešano, kakor bi bilo slikano na papir. Svoje umetnine je nosila Micika v bližnje mesto in skupila je tam zanje marsikaj novec. Lepega poletnega dne se je deklet zopet napravljalo v gore, nabirat planik za svoje šopke.

»Ne hodi, Micika!« jo je prosila mati. »Danes ostani doma! Sinoči sem imela zopet tako čudne sanje. Ko sem se vzbudila, sem prav natanko čutila, kako je zvon na Gozdanjah tri-štirikrat udaril. To je slabo znamenje. Ko se je ranjki oče ponesrečil in ko so Jakca na Italijanskem ustrelili, je ponoči zvon prav tako pel.«

»E, kaj bo zvon, mamica; samo zdelo se vam je najbrž!«

»Pojdi, pojdi! Čula sem, kakor zdajle, in natanko sem slišala, kako žalostno je parkrat udarilo.«

»No, morda! Veter je bil, pa je zvon omajal.«

»Nikakor! Noč je bila brez vetra, in najmočnejši veter ne omaja zvona.«

»Bodite le brez skrbi, mamica! Saj bom pazila, da se mi nič ne zgodi. Na Podstenje pa moram danes, naj velja kar hoče. Gori rastejo najlepše planike. Lekariju v mestu sem obljubila, da mu jutri prinesem jako lep šopek in on mi je obljubil zanj lepe denarce.«

»No, pa pojdi v božjem imenu, če že moraš iti! Samo, daj, da te še enkrat blagoslovim.«

S tresočo roko je pokrižala mati hčerko in rekla:

»Micika veš, pa pazi! Srce mi pravi, da se bo danes nekaj zgodilo. Če me še ti zapustiš, potem ne bom imela več obstanka na svetu.«

»Mamica, le brez skrbi bodite!« je odvrnilo deklet. »Najnevarnejših mest se bom že ogibala, kakor se jih vedno. Najpozneje do petih bom že doma.«

Vsa vesela je stopala Micika na planino. Že dopoldne je nabrala velik šop modre, lepo dišeče špajke. Popoldne pa se je odpravila gori med visoke stene.

»Na Podstenju boš težko kaj dobila,« so jo opominjali pastirji. »Planike so gori že večinoma odcvele; zadaj v Zarezi pa še rastejo morda, a boš s težavo prišla do njih.«

Deklet je plezalo na Podstenje. Nikjer ji ni zagledalo oko lepih, svežih planik. Krenila je na levo proti Zarezi.

Z visoke skale je bliščalo nekaj belega. Ni se več pomišljala, srce ji ni mirovalo. Morala je gori. Oprijemala se je za dolgo, trdo planinsko travo in kmalu prišla na ozek skalnat prag. Tu je šele zapazila lesketajoče se zvezdice belih planik. Velike so bile in goste kakor drobnjak; samo še dober seženj je bila oddaljena od njih.

S planine se je začul rezek pisk. Ni se menila zanj. Z nepopisno silo jo je vleklo k planikam. Naslonila se je na steno; par korakov, in stala je na velikem kamenu. Že je dosegla grmiček planik, ko se ji je zganilo pod nogami. Skočila je nekoliko na stran, a skok je bil premajhen. Glasen krik: »Jezus, Marija, Jožef!« in strmoglavila je v grozoviti prepad.

Spodaj na planini je postalo mahoma kaj živahno. Ženske so tarnale in upile, pastirji so z največjo težavo plezali po stenah, a do mesta, kjer je ležala Micika, niso mogli priti. Prinešni so morali vrvi. Po njih je splezalo nekaj pastirjev navzdol. Na dnu prepada je ležala na skalnem pragu Cvetlinova Micika vsa razbita. Kroginkrog nje so bile razsute njene lju-

bjenke, srebrno-bele planike, in ležala je kakor kraljičina na mehki žametni postelji. Potoček rdeče krvi je curjil po belih planikah . . .

* * *

Skoro ob istem času, ko se je zgodila na planini nesreča, je prišlo v dolino mlado, napol mestno oblečeno deklet. Plaho se je ogibalo ljudi in po samotnih stranskih potih je stopalo navkreber. Na vrhu se je obrnilo proti Serinovim. — Serinka je bila Cvetlinovim botra. Ko je deklet prestopilo prag Serinove hiše, je hotela gospodinja ravno vun.

»Jezus, Marija!« je zaklicala presenečena, »ali si ti, Rezika?«

Deklet si je pritisnilo robec na oči in začelo presunljivo jokati. Bila je Cvetlinkina Rezika.

Rezika je bila sestri Miciki tako zelo podobna, da bi ju komaj razločil. Dolgo je govorila s svojo botro Serinko. Slednjič sta se dogovorili, naj bi šla botra gor na Cvetlinovo in naj bi mater obvestila o Rezikini vrnitvi. Sama si Rezika ni upala domov, ker je bila pred leti kar tako odšla, ne da bi kaj črhnila o tem materi.

Vrata so se odprla, in v sobo je stopil mal pastirček ves utrujen in upehan.

»Za božjo voljo,« je vpil, »Cvetlinkina Micika je mrtva! — Nesreča se je zgodila; v Podstenju je zdrknila v prepad!«

Rezika je prebledela. V nepopisnem strahu ni vedela kaj početi, Serinka pa je omahnila na klop. Pa kmalu se je zavedla in planila pokoncu. »Jezus, Marija,« je vzključila, »Rezika, kar brž hiti domov! . . . Če mati izve za nesrečo, umrje! . . .«

Rezika je odhitela in kmalu je bila na Cvetlinovem. Mati je sedela pri oknu. Njene brezizrazne, steklene oči so bile obrnjene gor proti planini. Jagode velikega rožnega venca so ji rožljale med prsti, a videti je bilo, da njen duh ni zatopljen v molitve. — Ko so se oglasili zunaj pred hišo lahki koraki, je hitela k vratom . . .

»Hvala Bogu, Micika, da si doma! Ali se ti ni nič zgodilo?« Dalje prihodnjič.



Možu oralo, ženi pa kuhinja.

(Spisal Tominec Frančišek.)

Živel je nekje na Notranjskem v bližini Črnega vrha kmetič, ki je bil zmiraj nejevoljen in trd gospodar. Njegova žena, marljiva in pohlevna gospodinja, je dosti trpela z njim. Čeravno se je sukala kot riba in pridno pripravljala dom, vendar je mož zmerom mrmral nad njo. Rekel in tožil je večkrat, da se mora on truditi od jutra do mraka, ona pa nepotrebne bukve gleda in ves dan doma poseda.

Dobri ženici se to očitavanje krivično zdi, zato prav mirno reče svojemu možu:

»Veš kaj, ti znaš vse bolje doma za hišo skrbeti, kot jaz; zato zamenjajva svoj stan. Ostani ti doma pri kravi, svinji, pri ognjišču in pinji. Jaz pa pojdem na polje, da tam tvoje delo opravim. Tako se boče pokazalo, kdo delo bolje zastopi in kako naj v prihodnje hišujeva.«

Ta nasvet je možu dopadel in koj drugega dne se poskusita. Žena vzame koso, grablje in brus ter se poda na polje, travnato ledino. Nevoljni Miha pa ostane sam doma. Ves je v skrbeh za dom. Najprej gre svinji podajati, potem hiti smetano mesti, v hudi naglici pa pozabi, da bi svinjaku duri zaprl. Srčno in močno je gonil pinjo, da se ves poti, pa vendar se ni hotelo gostiti v njej. Pri tako naglem delu seveda postane želen, in ker se vina ni branil, skoči v klet, da si grlo omoči. Misli!

si je, čeravno malo prineham, to nič ne de, saj ni daleč v klet, pa potem hitreje medem, da maslo dobim.

Ko se Miha pri sodu krepča, zasliši v veži zgoraj ropot in zamolklo kruljenje. Skrbni kmet je naglo po koncu in dirja v vežo. Kaj pa je tam? Duri so na stežaj odprte, pinja leži na tleh in svinja srka na pol zgoščeni zmedek. To mu je bilo preveč. Pravična jeza ga zagrabi. In on začne tako obdelovati ščetinasti hrbet, da svinja divje zacvili in zbeži. A nesreča gre za nesrečo. Ko bolj ogleda kotliček v roci, spozna, da sodovo pipo drži. Kar so ga noge nesle, tako hitro bega v klet, pa bilo je že prepozno. Vino je poteklo iz soda, kot mleko iz pinje, oboje je že uničeno in vsa jeza nič ne pomaga več.

Kaj pa je zdaj storiti? Kako delo mora zdaj pričeiti? Ko to premišljuje, zamuka krava v hlevu ter ga opomni, da jej še krme ni dal. Kako bi kravo hitro napasel, kje bi primeren pašnik dobil, vse to ga silno skrbi. Vendar naš Miha si kmalu pomaga. Hišna streha lepo zeleni, za hišo pa hribček stoji, tukaj bo lahko paše dobiti. Dve deski položi za mostič s hriba na streho in tja zapelje kravo. Saj je stara slamnata streha čez in čez zelena in je bila s travo in mahom dobro pokrita.

Bližal se je pa tudi že čas, ko je treba v kuhinji pripravljati južino, drva nacepiti, piske in ponve pristaviti, sklada in krožnike

pripraviti. Vse to mu gre dosti od rok in kmalu prši ogenj med lonci, da je veselje. Sedaj mu pride na misel, da je treba za kravo pogledati, ker na strehi vendar ni varna. Če se mu zavali, kje pa bo druge iskal, kdo bo pa mleko dajal. Da tako nesrečo zabrani, hiti na streho, kjer se krava še mirno pase. Dolgo vrv jej priveže čez sredo, in konec vrvi spusti v kuhinjo, sam pa po stopnicah v bajto leti, da bi kmalu spet pri svojih loncih bil. Pa kako nesrečo tukaj zapazi! Že v veži začutijo njegove nosnice, da je julia skipela in kaša se osmodila. Treba je bilo hitro pomoči, da se reši vsaj nekaj jedi. Ni torej bilo časa, da bi vrvi privezal k močnemu trogu v steni, zato jih samemu sebi začasno okoli pasa pripne. In glej! Že spet ga išče nesreča! Krava se je stegnila malo predaleč po travo, pa je padla raz streho. Obenem je pa zletel tudi Miha v dimnik, ker je bil z vrvjo na kravo privezan.

To je bilo njemu prava pokora; kakor špehata šinka je visel v dimu in je duhal smrdljive saje, ki so ga tudi dobro počrnile. Krava je pa visela od senčne strani, prepasana z napeto vrvjo, in je molela ječ svoj jezik iz gobca.

»O da bi le kmalu dobra moja žena prišla domu in me rešila mojih nesreč. Da bi le kmalu ona prevzela gospodinjstvo, ki radi mene gre rakovo pot.«

Tako je tarna Miha in je hvalil svojo ženo, da vse prav naredi in da zna izvrstno gospodinjiti. Rotil se je tudi, da ne bo nikdar več gospodinje zavidal, še manj jo pa nadomestoval. Objuboval je tudi samemu sebi, da bo v prihodnje pridno delal po gori in po polju.

Žena ni več dolgo izostala, prišla je domu, ker je poldne minilo. Že od daleč zapazi nesrečo, zato skokoma prihiti in kar s koso preseka napeto vrv; tako reši kravo in moža, ki po sreči ni padel v kotel, le hudobne kosti si je malo pobil. Ves boječ gre Miha svojej ženi nasproti in jo prav prijazno pozdravi, kakor še nikdar do zdaj. Opazila je sicer sajasto obleko in črn obraz, mlečnata tla in prismojeno kašo, pozneje pa tudi mokro klet in prazen sod; pa pogumna žena je molčala, kakor da se ne bi bilo ničesar zgodilo. Ko je skuhala močnik in hotela spet iti na polje, reče prijazno njen mož:

»Le ostani doma, Vidim, da razumno ravnáš. Zunaj hiše bom že jaz skrbel, česar je treba; tisto bolje razumem.«

Od takrat je bil v hiši mir in pokoj, gospodar je pa nosil odslej vedno veselo obličje. Vsakemu se njegov stan najbolje prileže. Možu gre oralo, ženi pa kuhinja.

Ako svoj posel znaš,
se lahko z'nim »štimaš«.

Razgled po domovini.

Umivanje nog na veliki četrtek se je letos kakor druga leta v ljubljanski stolnici izvršilo po navadnem redu. Starčki, katerim je takrat premilostni gospod knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič umival noge, so naslednji: Zupan Janez z Visokega, župnije St. Jurij pri Kranju, 92 let; Pezdri Janez z Rudnika, 92 let; Koprivec Jernej iz Šmarij, 89 let; Šorl Andrej iz Rupe pri Kranju, 86 let; Makovec Tomaž iz Borovnice, 84 let; Kerč Tomaž iz Predoselj, 83 let; Ancelj Mihael iz Mojstrane pri Dovjem, 83 let; Pipan Janez iz Zapog, 83 let; Primec Janez iz Ljubljane, 82 let; Blažič Janez iz Potočje, 80 let; Penko Matija iz Slavine, 79 let; Zorman Lovrenc iz St. Jurija pri Kranju, 79 let. Skupna starost vseh starčkov je torej 1012 let. — Obredu je prisostvoval tudi blagorodni gospod deželni predsednik Teodor Schwarz s svojim sinčkom. Ogledal si je tudi obed starčkov v knezoškofjski palači.

Iz česa se socialisti norčujejo? Predzadnje nedelje je na socialnodemokratskem volivnem shodu v Cerknici na Kranjskem govoril kandidat Kopač iz Trsta in se norčeval iz svete popotnice. Navzoči sodrugi so se rezali in krohotali. Med temi tudi neki 60letni mož. In glejte! Ko je ta mož prišel domov, je začel tožiti, da mu je slabo ter je kmalu umrl — brez sv. popotnice.

O železnici Sv. Lucija-Ildrija je pred tednom popoldne govoril pri Sv. Luciji ljubljanski župan Hribar. Povedal je, kaj se je v tem oziru že ukrenilo. Poslušalcev je bilo precej, a so pričakovali več, kakor pa so slišali.

Zupan ljubljanski Ivan Hribar menda ne bo kandidiral v Ljubljani. Mož vidi, da je tudi zanj grozdiše prekliso.

Konjska železnica iz Celovca do Vrbskega jezera je začela voziti od cvetne nedelje naprej. Odhaja iz Celovca, trg sv. Duha ob 6. uri 30 minut zjutraj, 8. uri 25 minut in ob 10. uri dopoldne; popoldne pa vsake pet četrte ure. Ob nedeljah in praznikih je vožnja tako urejena, da vozi popoldne skoraj vsake pol ure. Te vožnje so veljavne samo do 17. maja, za tem bo pa izdan zopet drugi vozni red.

Ženo je hotel zaklati neki delavec Maritschnig pretečeni teden v Celovcu, kateri je nenadoma znorel. O pravem času so pa prihitele osebe na pomoč, vsled česar je bila žena le nekaj malega ranjena, moža so pa tako prepeljali v norišnico. Nenadoma zblazneli je oče šestih otrok.

S k. s. z. za Slovenski Štajer. V zadnji seji je sklenil odbor, v marenberškem okraju ustanoviti več ljudskih knjižnic. V mariborski okolici se tudi delajo priprave za novo knjižnico. Odbor prosi podpore v denarju in knjigah. — Seznami vseh društev po Slovenskem Štajerju pridno dohajajo. — Novo bralno društvo se snuje v Zavodnjah nad Šoštanjem in v Slivnici pri Mariboru. — Pristopila so k S. k. s. z. zopet nova bralna društva, in sicer: Žiče, Hajdina, Hoče, Trbovlje, Cirkovce, Studenice, Sv. Peter pri Mariboru. Dekanijske odbore prosimo, naj delajo na to, da vsa društva delujejo. Naj poskrbe sama med seboj za govornike.

Štupa s hribov. »Domoljub« Učiteljskemu Tovarišju ne da miru. Ker je parkrat odkrito povedal, kar misli naše ljudstvo o liberalnih učiteljih, se krega nad njim in nad dr. Žitnikom, da ga mora že vse boleti. V zadnji številki ponuja nekdo »s hribov« v uvodniku novo štipico proti »Domoljubu«. Tako-le pravi: »Domoljub« je ravno v sedanjem času tako rekoč podivjal. Grize in grize okrog sebe kakor kako onemoglo, steklo ščene. In premmoge naše tovariše tako počenjanje in blatenje vznemirja in razburja, da dajejo duška svoji nevolji po raznih zborovanjih, oziroma da odgovarjajo v naprednih listih na izbruhe te onemogle jeze. Nas pa, to povemo vsemu svetu, tako blatenje prav nič ne vznemirja, temveč pošča nas hladne do dna srca. Za nas ta list sploh ne eksistira. — Ta srčni hlad se nič kaj posebno ne čuti iz teh vrstic. Ves dolgovezni dopis se peča v prvi vrsti z »Domoljubom«, ki ne eksistira. Čudna ta! Nam se pa zdi, da bi moral razširjevatcem »Naroda« in »Gorenjca« »Domoljub« namešati še malo hujše štupe, kakor jo je dozdaj. Mrčesu brez pardona boj! Naj nikar ne mislijo liberalni učitelji, da bomo molčali k njihovemu početju. Vsako gonjo in nasprotstvo proti cerkvi in veri bomo primerno osvetili in ljudstvu polasnili vaše hudobne nakane. Tega nam ne bo utajil noben liberalen učitelj, da ni pristaš in zagovornik »svobodne šole«. Poznamo nekega učitelja, ki je ljudi pridobival za podpise za razporoko. Pustili smo ga, a ob primernem času bomo vse porabili. Nikdo pa nas ne more prisiliti, da ne bi tudi v bodoče pisali resnice, naj si bo temu ali onemu neljubo. Krivice ne delamo namenoma nikomur. »Domoljub« ne bo zatrla vsa gonja liberalnega učitelstva. Že zadnjič smo povedali, koliko je naročnikov našega lista, a to število raste od dne do dne. Pred par tedni smo samo iz ene župnije dobili 75 novih naročnikov. Število naših naročnikov, ki se množi od dne do dne, nam svedoči, da smo na pravem potu in da ljudstvo naš list ljubi in ga uvažuje. Slovenskemu ljudstvu pa tudi ob tej priliki zopet kličemo: Na delo za »Domoljuba«. Pridobivajte mu novih naročnikov!

Kaj je dosegla francoska vlada z zatvortvijo katoliških cerkva? Ljudstvo je silno razdraženo. Velika noč je bila in pobožno ljudstvo francosko ni moglo zadostiti svojim verskim dolžnostim po cerkvah, katere je samo zidalo. Žalost je vladala vsesplošno med dobrimi Francozi. Lepi obredi velikega tedna so prenehali po mnogih cerkvah, v katerih se sedaj framasoni zbirajo in kujejo nadaljne načrte za svoje peklenke namene, ki jih imajo še proti cerkvi. — Poleg te krivice katero so prizadejali brezverci katoliškemu ljudstvu, bo pa moralo ljudstvo še davke plačevati za zatvortev cerkva. Le poslušajte, koliko stroškov je stalo vlado francosko to bogoskrunsko početje. Pravosodno ministrstvo zahteva 676 tisoč frankov za stroške, katere je imelo, ko je sodnijsko preganjalo katoličane, ki so se uprli vladnim hlapcem. — Notranji minister zahteva en milijon in pol frankov za pota, ki so jih imeli policisti in drugi vladni uslužbenci, ko so zapisovali cerkveno premoženje. — Vojni minister zahteva 645 tisoč frankov za

vojaščino, ki je morala naskočiti cerkve in razbijati vrata, katera so bili zadelali katoličani, da bi ne mogli vojski skruniti cerkva; en milijon 225 tisoč in 479 frankov zahteva isti minister za prevažanje vojakov in orožnikov za te namene. Torej vse to satansko delo je stalo brezversko vlado nad tri milijone frankov. In koliko škode imajo pri tem razni stavovi, ki so pri cerkvah mnogo zaslužka imeli, to se ne da povedati. — To vnebovpljivo dejstvo pa zagovarjajo tudi naši liberalci in soc. demokrati po svojih listih in nameravajo kadar dobe dovolj moči ravno to izpeljati. Ali bomo mi katoličani dopustili kaj takega! Ali bomo mirni ostali in s svojo malomarnostjo povzročili, da zmaga kak liberalci ali soc. demokrat pri volitvah za državni zbor, kjer se delajo take prekucijske postave. Nikdar in nikoli. Komur je tedaj mar, da se tudi pri nas ne prične tako početje bo vse storil, da zmaga 14. maja na celi črti Slovenska Ljudska Stranka. Zato tisti dan vsi do zadnjega moža na volišče in zmaga na naši strani bo sijajna in potem se ni bati, da tudi pri nas nastanejo francoske razmere.

Za »Domoljuba«. Vrl gorenjski mladenič nam zopet piše: Vsa priroda se vzbuja iz zimskega spanja in vstaja k novemu veselemu življenju. Kakor se spomlad preobrazuje tako tudi mi fantje vstajamo k novemu življenju. Sedaj živimo v času, ko nas izbirajo za vojaški stan. Nekaj nas je že priseglo zvestobo cesarju in Bogu. Ko pride jesen, nas bodo odpočivalci k vežbanju in tu se bomo učili cesarja služiti in domovino braniti. Z nami bode šel pa tudi naš zvesti prijatelj »Domoljub«, da nam bode novice prinašal iz naših krajev. Odkar sem se navadil brati, mi je »Domoljub« najzvestejši prijatelj. Vedno me razveseli, kadar ga dobim v roke. Zato vam tudi najtopleje priporočam: Kdor ga še nima, naj si ga kar najhitreje naroči.

Za odpad od katoliške cerkve pripravljajo »Slov. Narod« svoje bravce. Že večkrat je pozival, naj odpadejo liberalci od cerkve in naj pristopijo k protestantom. Pristaži tega lista se pa ponujajo kmetom pred volitvami in beračijo za njihove glasove. Ali bo mogel kmet zagovarjati se pred svojo vestjo, ako bo dal svoj glas možem, katere priporoča isti »Narod«, ki dela za odpad od cerkve! »Sl. Narod« priporoča: Grudna in Deklevo na Notranjskem, Roša in Robleka na Štajerskem, Streklja na Goriškem. Zato mora vsak zaveden kmet in delavec proti tem liberalcem v boj.

V občinski odbor ljubljanski kandidirajo socialni demokratje brezverca Kristana in dr. Tavčarjevega koncipijenta dr. Dermota. Zavedni meščani bodo poskrbeli, da kljub dr. Trillerjevi obljudi ne bo prišel rdečkar v občinski svet pri prihodnjih volitvah. Dr. Tavčar, general liberalcev, je sam nastopil v »Narodu« zoper zvezo, ki jo je dr. Triller naredil s socialnimi demokrati. To moramo priznati, da je dr. Tavčar veliko bolj možat in odkritosrčen, nego veliki gromovnik Triller.

14letni deček je bil krščen pred nekaterimi dnevi v šentpeterski cerkvi v Ljubljani. Bil je to sin trgovskega potnika Alberta Tivolija Aron Tivoli; rojen je bil v Buenos Ayres v Južni Ameriki dne 6. marca 1893. Slovesen krat je izvršil domači gospod župnik, kumoval je gospod Alojzij Lindtner, nadoficijal c. kr. deželne sodnije. Navzoč je bil poleg mnogobrojnega ljudstva tudi katehet dečkov gospod J. Smrekar. — Dne 10. marca pa je v šentpeterski cerkvi prestopila iz protestantske h katoliški veri gospa Margareta Kepelj, rojena Brugger. — 30. marca pa je prestopil iz protestantske v katoliško cerkev Valter Pristov.

Izgubljen je bil na tiho nedeljo na poti na semenj v Zdensko vas od Turjaka proti Ra-

šici havelok. Pošteni najditelj naj sporoči najdbo Fr. Jemcu, trgovcu v Črnučah pri Ljubljani, proti primerni nagradi.

Iz Št. Vida nad Ljubljano. Sklicujé se na tiskovni zakon je naš prikriti očka Žirovnik v predzadnji številki »Domoljuba« priobčil nek popravek, ki ima še bolj kratke noge kakor zajec in je zato zelo, zelo šepav. Mi pa ostanemo pri tem, kar smo napisali v 11. številki »Domoljuba« o Žirovniku in o zajcih, in naj Žirovnik pošlje še 100 popravkov. »Domoljub« je pisal resnico. Žirovnik je takrat pri »slepem Janezu« celo trdil, da klerikalni poslanci dosleje niso ničesar storili in da tudi zanaprej ne bodo. To njegovo bedasto in hudobno trditev naj si zapomni o naši poslanci. Čudili smo se, da je uredništvo »Domoljuba« sprejelo dotični popravek našega liberalnega očka, ko je vendar moralo imeti še v spominu, kako »resnicoljubno« (!) je pri lanskih občinskih volitvah nastopal njegov sinček Janko. Zvedeli smo pa, da je Žirovnik te dni mledoval pri poslancih S. L. S. tako dolgo, da so iz usmiljenja priobčili oni šepavi njegov popravek. Tako je in nič drugače.

Važno za volivce. Sv. oče Pij X. je poslal posebno pismo kardinalu Casanas, škofu v Barceloni na Španskem. V tem pismu sv. oče pohvali kardinala, ker je izdal lep pastirski list, v katerem poziva svoje vernike, naj pridejo vsi na volišče in volijo katoliškega poslanca. Ta pastirski list kardinalov piše med drugim tole; kar velja tudi za naše razmere. Pri volitvah oddajte svoje glasove samo o kandidatu, ki izrecno povdarja, da je katoličan in da bo branil pravice katoliške cerkve. — Kadar nastopita v kakem okraju dva katoliška kandidata, treba je poskrbeti, da se nesoglasje poravna mirnim potom in da se združijo volivci na enega kandidata, ki naj dobi vse katoliške glasove. Vsak razpor škoduje le dobri stvari. — Po tem navodilu, katerega je sv. oče Pij X. v posebnem pismu z dne 4. marca odobril in pohvalil se ravnajte tudi vi, katoliški Slovenci, pri prihodnjih državnozbornih volitvah in zmaga bo naša.

Zopet poraz liberalcev. Veliko soboto je bila v Škofji Loki volitev v krajni šolski svet. No liberalci so bili prepričani, da naših mož ne bo blizu in da bodo na lep način dobili večino. A naši so jim pošteno zmedli račun. Prišli so polnoštevilno in izvolili sledeče vrle pristaše S. L. S.: Gašper Trilar, župan v Stari Loki, Luka Dagarin; župan zminški; Anton Kalan, trgovec in posestnik na Suhl; Rafael Thaler, trgovec in Škofji Loki; Janez Kavčič, posestnik in kleparski mojster v Škofji Loki. — Kajpada liberalni »velmožje« teh »piruhov« niso bili veseli, toliko bolj pa so veseli naši možje, katerim kliče mo: Slava!

Liberalna in rdečarska blamaža. »Slov. Narod« in »Rdeči Prapor« sta hujskala Vičane zoper premil. g. knezoškofa. Rotila sta, naj se škofu ne priredi nikakega sprejema, ko se bo blagoslovil temeljni kamen za novo cerkev. Delali so pa račun brez krčmarja. Z največjo slovesnostjo se je vršil sprejem. Občinski odbor, požarna bramba, šolska mladina, katol. izob. društvo vse je pozdravljalo ljubljene nadpastirja. Vse hiše so bile okrašene z zastavami. Nad 4000 oseb je bilo navzočih pri blagoslovu, pri govoru in sv. maši premil. g. knezoškofa. — Na Velikonočno nedeljo pa se je ravnatom slabo godilo nekaterim rdečkarjem, ki so nagajali dekletom, ki so vence pletle za okrašenje prostora, odločenega za novo cerkev. Vrle žene in dekleta so dale dobro lekcijo nadležnim socialističnim muham. Skočile so vanje, jih pošteno oklofutile, polile z vodo in pognale proč. — Živele pogumne Vičanke, ki niso dopustile, da bi rdečkarji sramotili njihovo gorečnost za dobro stvar.

Gorenjske novice.

Iz Št. Vida nad Ljubljano.

Iz Št. Vida nad Ljubljano.

g Hranilnica in posojilnica se ob zaključku prvega četrtletja tekočega leta lahko pohvali, da je zelo napredovala. Od 1. jan. do 30. sušca t. l. se je vložilo 44.677 kron, dvignilo pa 6106 kron; na posodo se je v tem času dalo 26.000 kron. Vseh stroškov se oni, ki so posojilo vzeli, plačali 30 kron 85 vinarjev. Vsega prometa letošnje leto je 118 tisoč kron. Članov je zdaj 56. Iz teh številk spoznamo, da uživa naša mlada hranilnica že splošno zaupanje in to tudi zasluži. Kolikor bolj se je bomo oklepali, tem bolje bo procvitala, Št. Vidu gotovo ne v škodo. Ker posojila na intabulacijo daje po 5%, naj se domače posojilnice poslužijo zlasti tisti, ki morajo drugod plačevati višje obresti. To se spleča posebno pri večjih dolgovih, ker so stroški malenkostni. Kot vloge se sprejemajo tudi hranilne knjižice, tako da se obresti nič ne prekinajo. Uradne ure so v ponedeljek, torek in sredo.

g Tudi čebelica nič ne peša. Letos so vložili že 603 krome, od teh se je naložilo 515 kron v domači hranilnici, ostalo so dvignili; pa tudi večina vzdignjene vsote se je naložila, zakaj kakor hitro kdo nabere 25 kron, vzdigne to svoto iz čebelice in jo naloži v hranilnici.

g Kmetijsko društvo priredi na belo nedeljo popoldne ob 3. uri javno predavanje o kmetijstvu. Govoril bo deželni mlekarški nadzornik Jakob Legvat o mlekarstvu, živinoreji in umnem obdelovanju travnikov. Ker bo predavanje gotovo zelo poučno in koristno, so posebno povabljeni kmetovalci; pa tudi njih gospodinjne ne bi poslušale brez prida. Predavanje bo v Cebavovi dvorani.

g Mladeniči telovadnega odseka! Na belo nedeljo zvečer ob 6. uri je zopet redni sestanek v telovadni dvorani. Ker se bomo na tem sestanku pogovorili o važnih rečeh (o izletu na Gorenjsko, o javni telovadbi itd.) zato pridite v polnem številu. Tudi se bo v nedeljo zopet pričelo redno polurno predavanje. Predavanje bo od 6. do pol 7. ure, nato sledi prost razgovor. Fantje, kdor ima dobro voljo, naj le prihaja na te sestanke in prepričaj se bo, da je vse govoričenje o moji komandi in hujskanju popolnoma izmišljeno. Vse to lažljivo govoričenje ima namen razbiti naše lepe nedeljske sestanke in uničiti telovadni odsek. Vsi modri in pametni možje odobravajo vaše prizadevanje za samoizobrazbo, torej se nikar ne bojte nasprotovanja. Nobena dobra stvar ne more biti brez nasprotnikov. Zakaj bi se mlad fant dal strahovati od hudobnih ljudi? Torej naprej v pošteni družbi do izobrazbe in poštene zabave! Zabret.

Iz kranjskega okraja.

g Izobraževalno društvo v Šmartnem je pred kratkim priredilo predavanje o novem volivnem redu. Poslušalce, katerih je bilo prav obilno, je zanimalo, kako se vrše priprave za volitev in volitev sama. Tajnik je govoril o novi postavi o konverziji dolgov in priporočal domačo hranilnico in posojilnico, ki posojuje na vknjižbo po 5% in daje posojila tudi na amortizacijo.

g Hranilnica in posojilnica v Šmartnem je vpeljala, da bi tembolj pospeševala varčevanje posebno med mladino, hranilne listke. Na te more vsak vložiti tudi najmanjši znesek. Ko si je kdo na ta način nabral par kron, se mu svota vpiše v hranilno knjižico.

g Pokopali so cvetno nedeljo v Šmartnem blagega mladeniča Janeza Gros iz Stražišča. Jetika ga je spravila v prezgodnji grob. Rajni

je bil zvest član izobraževalnega društva in vnet tamburaš. Imel je lep pogreb. Društveni moški zbor mu je zapel v slovo pred hišo, v cerkvi in ob grobu. Drugi dan je bila za rajnega kot člana izobraževalnega društva sv. maša, pri kateri je zopet pel moški zbor. Bog daj duši dobrega mladeniča večni mir, izobraževalnemu društvu pa tako zvestih članov, kot je bil pokojnik!

g Iz Predoselj. Kakor čujemo, naši Amerikanci po večini niso kaj posebno zadovoljni s to obljubljenim deželno. Menda se nekaterim zelo toži po domu in bi prišli radi nazaj. To naj bo povedano tistim, katere še zmerom malo vleče ameriški dolar. — Pri velikonočni procesiji na veliko soboto je šlo naše gasilno društvo pokrito pred sv. Rešnjim Telesom. Če se je prav to zgodilo najbrže z dovoljenjem cerkvenega predstojništva, vendar je naše mnenje, da to ni zelo umestno. Mi vemo celo za slučaj, da je v nekem kraju, kjer je nastal prepir radi tega, prišlo od višjega mesta, da mora iti gasilno društvo v procesiji nepokrito. Naša želja je, da bi se enkrat za vselej odločilo, kako naj bo. — Zajec je tudi pri nas naredil občutno škodo. Seveda posestniki radi sedaj še obstoječega lovskega zakona ne smejo na lastnem zemljišču ustreliti zajca. Naši deželni poslanci so že enkrat predlagali v deželni zboru izpremembo tega zakona kmetu v korist, toda naši dični liberalni poslanci, ki se delajo zdaj pred volitvami za največje kmetove prijatelje, so takrat v svoji liberalni prijaznosti zabranili izpremembo tega zakona. Ko enkrat pometemo z liberalci in različnimi takimi »neodvisnimi kmeti« tudi v deželni zboru, takrat bo ena prvih nalog naših poslancev izprememba lovskega zakona.

Bohinjske novice.

g Nesreča bi se bila lahko naredila posestniku Matevžu Hribarju iz Češnjice dne 27. marca, ko je vprezel prvič v voz dve leti starega vola. Vol se je ustrašil nenavadne oprave. Nekaj časa ga je mož držal, pa mu je na ledenih tleh izpodletelo — padel je pod voz. Vol ga je vlekel precej časa. K sreči je prišel nasproti drug voznik, ki je pravočasno ustavil zbežanega vola in tako rešil Lekša hujše nesreče.

g Igrji »Pravica se je izkazala« in »Sv. Neža«, ki ju je priredilo izobraževalno društvo »Savica« sta se kaj dobro obnesli. Igralci in igralke so prav dobro rešili svoje vloge. Škoda, da ni na razpolago primeren prostor.

g Podpore so dobili dne 4. aprila vsi oni, ki so bili predlanskim poškodovani po toči. Prišel je v ta namen gospod glavar iz Radovljice v Srednjo vas. Podpore reš ni bogve veliko, pa je vsaj nekaj najpotrebnejše.

g Velika luža je sedaj povsod ob tem vremenu. Na cesti blata dovolj. Kaj ko bi se ta ali oni spomnil, da bi pred svojo hišo podržal »lužo«, bilo bi precej bolj varno hoditi. Človek se skoraj boji, da bi utonil.

g Število udov pri družbi sv. Mohorja je letos po dolgem prigovarjanju zopet prišlo na dvesto udov. Prav tako. Dobre knjige so boljše od slabih tovaršij.

Iz kamniškega okraja.

g Kmetijska podružnica v Kamniku, Zanesljiva oseba nam poroča, da na občnem zboru kmetijske podružnice v Kamniku gospod ravnatelj Pirc pri volitvi novega odbora ni nastopal v prilog nasprotni stranki, ampak je postopal v smislu pravil nepristransko in pomirjevalno.

g Volivni shod v Blagovici. Dne 24. marca popoldne ob pol štirih smo imeli volivni shod S. L. S. Udeležba je bila izredno velika. Navzoči so bili volivci tudi iz sosednjih žup-

nij, namreč: iz Češnjic, Št. Ožbolta in iz Krašnje. Predsednikom je bil izvoljen župan Fran Pestotnik. Govor je imel dr. Ivan Krek, kandidat S. L. S. Pojasnil je volivcem pomen splošne volivne pravice in naloge poslanca za ta okraj v državnem zboru. Imeli smo omenjenega gospoda prvič v svoji sredi in želimo ga še večkrat videti, kar nam je tudi obljubil Z izvrstnim svojim govorom se je na prvi hip prikupil vsem poslušavcem. Čast takemu možu!

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Od Sv. Lenarta nad Škofjokoloko. Dne 26. marca se je pri nas blagoslovila nova zastava dekliške Marijine družbe. Blagoslov in cerkveno opravilo je izvršil gospod L. Smolnikar, stolni vikar v Ljubljani. Zastavo, ki je prav lepa, je naredila g. Marija Sattner v Ljubljani za nizko ceno 500 kron. Popoldne po litanijah je pa bilo predavanje v izobraževalnem društvu. Govorila sta g. Smolnikar in g. Podlesnik. Prvi govornik je govoril o koristi izobraževalnih društev in kaj se vse lahko doseže potom teh društev. G. Podlesnik je pa posebno povdarjal, da le izobražen, varčen, tjezen in gospodarsko neodvisen narod ima pričakovati boljše bodočnosti. Navzočih je bilo okrog 150 poslušalcev, kar je gotovo lepo število za našo majhno župnijo. Oba govornika sta nam obljubila, da nas bosta še obiskala. Za lepe besede, ki sta jih sedaj podala, naj jima bude na tem mestu izrečena iskrena zahvala! — Kmečki fant.



Dolenjske novice.

Iz litijskega okraja.

d Št. Lambert. V št. 12. smo poročali, da je moral posestnik P. Mar. Ceglar iz Šmartna plačati 12 odstotkov od svojega dolga. To pa je pomota. Prepričali smo se iz notarskih pisem, da je posestnik P. dolžan plačevati le po 6 odstotkov in je plačal zadnjič 135 kron ter ostal dolžan na obrestih 7 K 45 h, ne pa 85 gld. Pomota je nastala, ker so zamenjali 12 kron od sto goldinarjev z 12 odstotki.

d Gregorjev semenj v Kotredežu se je letos bolj slabo obnesel. Živine je bilo sicer dosti, a malo kupcev. Se pozna, da je bila dolga in huda zima.

d Velika sobota je minila, volitve pa še vedno spe, menda v Litiji pri glavarstvu. Da bo kmalu prišlo tudi za župana v Kotredežu »gorvstajenje«, bomo morali že mi poskrbeti.

d Račun je dala na cvetno nedeljo svojim članom »Ljudska hranilnica in posojilnica«, 150.000 kron prometa je bilo. Mi vstajamo in gremo tudi v Zagorju naprej! Na posodo so dali letos 28.900 K, hranilnih vlog je bilo 42.686 K, čistega dobička je 366 42 kron.

d Predrznj so pa, naši socialni demokratje. Eden izmed njih hodi od volivca do volivca, in če dobi katerega, ki ne zna sam pisati, ga uči tako-le: »Ko boš dobil glasovnico, je ne smeš dati nikomur drugemu v roke, kakor meni. Kaplan nima pravice zapisati tebi kandidata na glasovnico, tudi noben krščanski socialc nima te pravice; pravico zato imam samo jaz.« Lepa je ta! — Se bo že poskrbelo, da take laži ne bo verjel noben volivec. In če dotični socialdemokrat ne jenja s tem slepariti, se zna zgoditi, da on še na svojo glasovnico ne bo imel pravice zapisati kandidata.

d Zaupni shod napravi pri nas drugo nedeljo po veliki noči popoldne naš vrli kandidat Povše.

d Za 40-letno zvesto službovanje pri zagorskem premogovniku je bilo obdarovanih 7

mož. Ravnatelj g. Schüller jim je slovesno izročil darila in jih nagovoril, žal, da v nemškem jeziku, ki so ga slavljenci bolj malo razumeli. Slavnosti se je občinstvo udeležilo v obilnem številu.

Iz ribniške doline.

d Struge. (Raznoterost.) Naš neumorno delavni gospod župnik je izvoljen za predsednika v krajni šolski svet, kakor tudi za predsednika pri naši domači posojilnici. Čestitamo mu, ker vživa splošno zaupanje pri ljudeh. Ker smo pa ravno pri domači posojilnici, omenjamo še, da bi bilo jako dobro, zaslužno in potrebno, ustanoviti »Čebelico«. Kajti pri nas sedaj ljudje precej zaslužijo, posebno pa mladina, kar pa gre večina v žep krčmarjem in pa za tobak. Zatorej kličemo in prosimo dotične, ki imajo pri posojilnici kaj govoriti, naj nam storijo to dobroto, da naši mladini ustanove »Čebelico«, da se s tem privadi mladina varčevati in si tako za starost kaj prihrani. Kar se tiče bližajočih se državnozbornskih volitev, povem še, da bomo pri nas vsi volili gospoda Jakliča, kateri je imel pri nas shod, katerega se je udeležilo okoli 100 mož in mladeničev. — Naj povem še, da je ravno danes umrl nek gostilničar nanaglo in nepreviden. Glavni vzrok je menda nesrečni alkoholizem, ker je mož le preveč vinca ljubil, je svoje življenje v njem izgubil. Pred dvema letoma je učinil ta kralj alkohol, da se mu je v pijanosti sežgala njegova žena. In slednjič je uničil še njega. Glejte, kako gospodari ta nesrečni kralj alkohol. Varujmo se ga, ne pijmo ne žganja ne vina, ampak pristopimo k abstinenici, kjer bomo varni pred njim.

Iz krškega okraja.

Smrt. Po dolgi mučni bolezni za sušico je preminula na Veliko soboto Mila Gregorič v starosti 22 let. Bila je hči bogataša Gregoriča, katerega gostilna je znana daleč okoli. Zdravja je iskala po raznih slovečih zdraviliščih, pa zaman, zdravilnega leka ni našla. Kal bolezni baje — ples. — Pred dnevi so našli v bližini sv. Rozalije mrtvo truplo. Sodi se, da je glavni krivec »alkohol«.

d Glas od Save. Dva moža kandidata imamo v Krškem. Prvi je dr. Hočevar, drugi Stare ali narobe. Prvi je posestnik, drugi je c. kr. davčni adjunkt ali bolj razumljivo povedano neke vrste »šribar«. G. Hočevarja je postavila za kandidata Slov. Ljudska Stranka, Stareta pa so postavili za kandidata blede mestni generali, ki čujejo na ime »liberalci«. Vsak treznomisleči človek ve, kako je gospoda v kancliji kmetom naklonjena. Sicer gospod Stare skrbno skriva svoje liberalne rožičke in mrzno do kmeta ali docela nam tega prikriti ne more, ker predobro poznamo srako v pavjem perju. Z liberalci je vstal, z liberalci bo padel! Tako je! Mi hočemo poslanca, ki bo poleg družih dolžnostij upošteval in spolnjeval tudi verske dolžnosti. Verskih propalic in sploh liberalnih šribarjev ne maramo. Ne nikdar! . . . Katoliški Dolenjci na krov, vsi za dr. Janko Hočevarja, posestnika v Krškem. Stare naj ostane v kancliji.

d Iz Velike Doline na Dolenjskem. Dragi mi »Domoljub«, iz vseh krajev sveta prineseš kakšni dopis, samo iz naše lepe tihare fare se nič ne sliši posebno zdej, ko se bližajo volitve. Dne 31. marca se je prišel po prvem sv. opravilu nek zagrizen liberalc Stare iz Krškega v našo tiho Dolino v gostilno Franca Dolinarja oznanjat hinavski liberalizem. Imel je celih sedem poslušalcev na svojem shodku in še ti so ga pustili samega brbrati v gostilni. Mi mladeniči in krščanski možje pa temu dr. Staretu povemo, ako nas pride še v Veliko

Dolino motit in nas kaj prigovarjat, mu hočemo tako odgovoriti, da si bode zapomnil svoje žive dni, kedaj je bil drugič na Veliki Dolini. Mi našemu kandidatu g. dr. Jankotu Hočevnar, posestniku zaupamo in ga bomo volili, ker ga je predlagala S. L. S. — Fantje in možje, pristopajte v slov. kršč. izobraževalno društvo, ne bojte se sramotenja drugih. Pristopite vsi mladeniči in možje, ker v slogi je moč in potem moramo zmagovati, kadar nas napada sovražnik. — Marijina družba ima krasno, lepo, belo Marijino zastavo. — Dragi »Domoljubi«, prihodnjič ti poda še več novic »Dolinski Novičar«.

Belokranjske novice.

d Kdo bo v Dobiljčah župan? To vprašanje si stavi marsikdo. In kako ne? Volitve še sedaj niso končane. Razpisane so bile že o novem letu in še ni rešena stvar. Pojasniti hočemo res položaj. O kakih klerikalcih ali liberalcih tu ni govora, gre se le za to, ali vam bo gospodaril ali Slovenec ali Kočevnar. Že takrat je dajal »Domoljub« volivcem dobre nasvete in jih vzpodbujal, toda vse to ni izdalo nič, vsaj veliko ne. Vzrok temu je pač ta, ker ste volivci premalo zavedni. Vam se zdi, vsa stvar preenostavna. Volitev odbora se je vršila zaradi nekih pomot v volivnih listih šele 28. februarja. S tem, da se je stvar odložila, vam je bila dana prilika, se na volitve veliko bolj pripraviti, a vi ste to priložnost slabo porabili. Če iščemo po vzrokih, moramo na prvo mesto postaviti »neslogo«. Pregovor pravi: V slogi je moč! Če hočemo torej doseči kako zadevo, ki se tiče več ljudi, moramo biti složni. In vi niste bili složni. Kar vas je Slovencev, ste se po večini razdelili v dva tabora. Ena je bila stranka Gešeljnova, ki je povsem hvalevredno ravnala, ker je volila samo može Slovence. Druga je bila ona poprejšnjega župana. Res je, da je bilo med temi nekaj takih, ki so volili samo Slovence, a drugi so pa oddali svoje glasove tudi Kočevnarjem. K tema strankama so spadali po večini volivci prvega in drugega razreda. V tretjem razredu so pa imeli Kočevnarji večino. Iz drugih občin jih je prišlo zelo malo. Tem gre vsa čast. Obsojanja vredno pa je, da ni prišel nobeden izmed črnomaljske inteligence, od katere bi se lahko zahtevalo, da bi tudi v agitacijskem oziru kaj storila. Da so dobili Kočevnarji v tem razredu vseh osem odbornikov, k temu so pripomogla zlasti »Klancarova« pooblastila. Nabral jih je do 30, a na vaši strani se je storilo v tem oziru malo. Teh osem odbornikov bi jim človek še privoščil, ker bi vi lahko dobili vseh ostalih 18, ako bi ravnali složno in izvolili samo ljudi vaše vrste. Ker se pa to ni zgodilo in so Vrtinovi pristaši volili tudi Kočevnarje, so ti pridobili druge štiri odbornike. Tako jih imajo oni 12 in vi 14. Agitiralo in volilo se je pri zadnji stranki pri požirkih vinske kaplje. Pijanim volivcem se je dal listek, na katerem so bila zapisana imena kandidatov, katere je volivec mehanično zdrdral, ne da bi sploh vedel, koga da je volil. Pri volitvi prvega moža za občino Maverl sta oddala zraven drugih svoja glasa prva prejšnji župan in njegov prvi svetovalec šulferajnskemu učitelju Petru Krautlandu, ki meni postati župan. To službo bo menda lahko opravljal, svoje stanovske pa ni mogel. Kaj ne, dovolj žalostno! Pri takih razmerah ni čuda, da je zmagal. Da se bo videlo, kako je delovalo vino pri nekaterih, naj navedemo samo nekaj vzgledov. Neki volivec se ga je tako navlekel, da bi kmalu življenje zgubil, ko bi kmalu nekje precej visoke stopnjice na glavo meril. In ta človek je prišel v odbor. Tudi cigani so imeli lep dan. Ander iz Hudorovacove rodovine se je hvalil, da mu je dal župan piti, ker ga je volil. Volitev se je vršila pozno v noč. Eden volivcev je posvetil vsakemu iz-

med volivcev pod nos, kakor da umira. In res je ta stranka umirala na razumu, ker se je dala tako globoko preslepiti. Za danes še nismo imenovali teh ljudi z imeni. A drugič jim tega več ne prizanesemo. Končno vendar lahko rečemo, da še ni vse izgubljeno, čeprav se Kočevnarji toliko trudijo, da bi vsaj dva odbornika podkupili. Govori se, da imajo za vsakega pripravljenih 100 gld. Res lepa svota, ali zavednemu Slovencu mora biti več narodni ponos, kot pa denar. Ni skoraj gršega čina, kot je izdajstvo. Kake posledice bi to imelo, lahko vsak izprevidi. Če pa kateri misli, da se bo to zgodilo na tihem, se zelo moti. Po volitvi bi ga Kočevnarji, če bi imeli že župana, sami razbobljali med svet. Zavedni možje, pazite torej, da se kaj takega ne zgodi. Drugače pa imate pa gotovo zopet svojega župana, ako se združite. Naj bo župan, kdor hoče, samo da je iz vaše srede. Oni pa, ki po tej časti toliko hrepenijo, naj vedo, da je to velikansko breme, katero ga ne bo obogatilo. Da toliko časa ne pride do volitve župana, je vzrok ta, ker se je zopet vložila pritožba. Če bodo še enkrat volitve, ravnajte se po nasvetih, ki vam jih daje »Domoljub«. Naj ne dela vsak po svoji glavi. Varujte se nesloge, kajti nesloga tlači, le sloga pa jači.

Iz Šmarja pod Ljubljano.

d Razširjena šola. Živega drobiža vedno več, šolske sobe pa vedno enake; to pri nas ne gre skupaj. Zato je prišlo povelje, naj se poišče kakšna soba za četrti razred, ki se hoče našim trem razredom pridejati. Najbrže se bo sčasoma nekaj razredov preselilo v občinsko hišo, ki stoji takoj pri šolskem poslopiju.

d Dve mlekarni imamo sedaj na Grosupljem: Košakovo in Rusovo. Pri zadnjih občinskih volitvah, ko je bila Rusova mlekarna še edina na Grosupljem, je Rus raztrosil med ljudi, da je on velik dobrotnik ljudstva, ker ljudem mleko odjemlje. In res je nekaj strahopetcev sedlo na to Rusovo mlečno dobroto. Ker pa znajo biti tudi drugi ljudje tako dobrotljivi, zato je dobila Rusova mlekarna lansko jesen lepšo in boljše sestro in sicer pri Košaku. Pravijo, da je zato Rusu vroče postalo.

d Novi postajenačelnik v Šmarju g. Emil Lichtenecker je doslej služboval na Grosupljem in bil rojen leta 1884 v Ljubljani.

d Usiljiv štacunar. Pri nas živi trgovec Babšek, o katerem je znano, da bi veliko boljše živel brez hujškanja in da gre rakovo pot iz same skrbi za svojo liberalno žlahto. Celo tujih sejarjev se loteva in zabavlja čez županstva, v katerih kompanija Rus-Babšek-Ogorelec nima besede. Treba zapisati temu trgovcu nekoliko močnejše zdravilo, ako ta »Domoljubov« nasvet ne bo pomagal.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Iz Tržišča pri Mokronogu. V zadnjih dveh številkah »Domoljuba« smo vam, dragi bravci »Domoljubovi«, pokazali, kaj so naši naprednjaki v naši občini storili in kaj zamudili. Poglejmo, kako se bode sedaj volilo v občinski odbor. Dve stranki se bodeta udarili. Prva stara tržiška liberalna, katera je dosedaj stala na krmilu občinske barke in vozila občino, če ne v pogubo, pa v škandalozne razmere, ki vladajo sedaj in bodo še tudi zana-prej, če jih ne bodo vestni volivci vrgli pod klop. Druga pa zmernejša, krajevna stranka katastralne občine Pijavce, ki je tudi pri sedanjih volitvi 27. decembra l. l. zmagala z pretežno večino. Ta katastralna občina plačuje skoro polovico davka in do sedaj ni imela primerne zastopstva v občinskem zboru, spada le sem nekaj let pod tržiško občino, prej pa je bila pod občino St. Rupert. Volivci katastralne občine Pijavce se največ zato po-

ganjajo za lastne kandidate, ker jim presedajo prevelike občinske naklade in tudi drugo občinsko gospodarstvo jim ni po volji, zlasti pa jim ne ugaja to, da le nekaterniki v občini gospodarijo občane in občinski zbor. Večkrat se sliši može te občine trditi: boljše je bilo pod šentrupertsko občino, četudi so imeli vaje v rokah klerikalni možje, kakor pa v Tržišču, ko vladajo liberalni modriani, ker tam sem plačal štiri do šest goldinarjev občinskih doka-lad, tukaj jih plačam pa petnajst itd. Zato može volivci, kadar pride čas, da boste morali iti na volišče, pridite vsi brez izjeme in izvolite za može dobre katoličane, ker če je mož dober katoličan, ki marljivo spolnjuje verske dolžnosti, bode tudi vas volivce, dobro zastopal in varoval vaše časno premoženje kot najdražjo svetinjo. Volivci! Časi so resni, skušnjava vas uči, da liberalci kakor so pokazali doslej, niso zmožni voditi občine Tržišče po krščansko-socialni poti. Pokazali so se dobri v nadvladi, a slabi v dejanjih; oni ne bodo nikdar našo občino izpeljali na pravo, močno, demokratično pot, katero zahteva nova, zgolj demokratična doba. Obljub in praznih dejanj smo siti. Treba je v vodstvu občine močnejše krščanskodemokratične podlage in na to močno oporo, na ta trdni temelj, postaviti trdno hišo, dobrih krščanskosocialnih mož Slovske Ljudske Stranke, in tem dati vaje in krmilo občinske ladje, da jo skušajo z vso resnobno zapeljano od liberalnih voditeljev, zopet zvo-ziti na pravi tir in delovati z Bogom za občane. — Dne 9. t. m. je v šoli predaval gospod k. kr. vinarjski nadzornik B. Skalicky o trto-reji. Predavanje je bilo poučno, a premalo obiskano. — Sive lase dela našim liberalcem še vedno »Domoljubov« dopisnik. Še vedno povprašujejo in ugibajo, pa zastoj. Da pa skrbe za zabavo, spričuje to: Neki liberallec se je baje proti gotovim osebam izrazil: »Naj se zatoži kolikor hoče, vedeti se mora, kdo daje v »Domoljub«. Stojte liberalci! »Domoljubov« dopisnik je preveč dober in usmiljen človek, ker v »Domoljubu« pove le to, kar sdi v javnost ein se v osebne napade niti ne spušča, če tudi bi se večkrat lahko. Ko bi liberalci mogli toliko povedati o naših pristaših, kakor mi od liberalnih, bi dan na dan požirala liberalna glasila psovke in dolge dopise, v katerih bi se grdili naši može, ker pa tega ne morejo, se pa zvijajo kakor maček, ako mu stopiš na rep. Resnica se sme pisati povsod, ako so pa dopisi lažnjivi, pa pošljite popravke v »Domoljub«. »Domoljub« jih bo v svoji resnicoljubnosti gotovo objavil. Gospodje liberalci imate maslo na glavi, zato ne hodite na solnce. Ker bi radi zvedeli za dopisnikovo ime in radi zatožite v ta namen, naj bo kolikor hoče, stavi vam »Domoljubov« dopisnik ta predlog: Nj treba nič zatožiti, ampak v »Domoljubovo« uredništvo vložite 1000 kron, reci tisoč kron, in kadar to storite, pooblaščujem slavno uredništvo »Domoljuba«, da objavi moje pravo ime z velikimi črkami. Denar pa ne bo šel v dopisnikov žep, ampak se bo porabil v dobrodelne in narodne namene. Liberalci! Tukaj imate dano na prosto voljo, da na častni način odkrijete dopisnika, in še okoristite dobrodelne naprave slovske domovine. Vesele velikonočne praznike vošči vsem naročnikom in bravcem »Domoljuba«:

Ljudski prijatelj iz Pavlevasi,
k' mu ta hinavski liberalizem smrdi,
Resnico zagovarja, laž zavračuje,
in liberalce v nevoljo zakopuje;
liberalci naj primejo se za nos,
ker temu dopisniku ne bodo kos.

d Na Gorenjem vrhu pri Javorju je dne 9. marca aretiral orožnik Matevža Kugel, ki je hotel svojo ženo umoriti. Dotični zločinec je bil že enkrat v petletno ječo kaznovan zaradi požiga, ker je na veliki četrtek leta 1890

zažgal vas Gorenji vrh, katero je požar popolnoma uničil. — Dne 25. marca so zakurili otroci v gozdu posestnika Ivana Sume. Nastal je velik požar. Pogorel je velik mlad gozd. Dotičnem posestniku je provzročil požar mnogo škode. Stariši, pazite na otroke! — V Javorju se je semenj po sv. Jožefu kaj dobro obnesel. Kupčijo pri živini je bila zelo živahna. — Veličastna je bila v Javorju procesija Vstajenja Gospodovega na veliko nedeljo ob 5. uri zjutraj. Take že davno ni bilo. Pri cerkvenem petju sta pomagala tudi dva gospoda iz Ljubljane. — Kmečki mladenič.

d Iz Čateža pod Zaplazo. Moramo pa tudi mi enkrat v »Domoljubu« povedati, kaj delamo. Naš kraj je znan po vsem Dolenjskem in celo po Spodnjem Stajerskem, saj pride leto za letom več tisoč Marijinih častilcev na Zaplazo. Ta sloveča božja pot se prav pridno prenavlja. Minolo jesen se je cerkev dozidala do strehe, po veliki noči se bo pokrila z eternitom in tudi nova zvonika se bodo zidala dalje. Cerkev bi se letos čisto dogotovila, ko bi bilo še kaj denarja. Veličastna stavba, 33 in pol metra dolga in na pročelju z zvonikom 20 in pol metra široka, se je postavila za okroglih 15.000 kron. To je malenkost za tako veliko delo. Brez dobrotnikov, ki so z vožnjo pomagali, bi bilo nemogoče toliko s tem denarjem dovršiti. Po šesterih župnijah krog Zaplaza smo prosili voznikov. Lep dar so dali na Zaplazo Krčani. Darovali so in pripeljali les za streho, dasi so dobrih pet ur daleč. Zelo veliko so preteklo jesen zvozili šentvidci in Trebanjci, največ pa seveda domači župljani. Bodi vsem tu izrečena še enkrat najlepša zahvala. Marija naj poplača ves trud obilno! Ker se je cerkvena blagajna čisto izpraznila, bomo letos le tista dela izvršili, katera se odložiti ne dajo; ostala pa bodo morala čakati dobrotnikov. Lep dar 200 K nam je nedavno poslal č. g. župnik Miha Bogolin. Srčna hvala! Trkamo na dobra srca ter prosimo: Pomagajte, da se Marijino sveetišče čimprej dogotovi. Vsak tudi najmanjši dar z veseljem sprejme župni urad na Čatežu. Župna cerkev na Čatežu dobi še letos nov veliki oltar, ki bo stal z obhajilno mizo do 6.000 kron. Te svote smo do polovico skupaj spravili, od kod pride druga polovica, še ne vemo. Obrnili smo se do svojih rojakov v Ameriki, upamo, da ne bodo prezrili poslanih prošnji, ker gotovo še niso pozabili dobrot, katere so v domači cerkvi tolikrat prejeli. Pred dvema letoma ste, dragi rojaki, za Zaplazo nabrali lepo svotico 1.600 kron, ne pozabite svoje župne cerkve. Veseli je bodete, kadar se povrnete v svojo domovino.



Notranjske novice.

Idrijske novice.

n »Divji lovec« se bode ponavljal v nedeljo, dne 21. aprila.

n **Liberalci so vendarle postavili kandidata** za volivno okrožje Idrija-Vrhnika-Logatec-Cerknica za državni zbor. Koga mislite? Veleposestnika g. Janeza Grudna, po domače »Zagoda« pri Idriji. Mi spoštujemo Grudna kot dobrega človeka, poštenjaka in skrbnega gospodarja. Proti njemu kot kandidatu smo pa vendarle, ker veliko posestvo in dobro ime še ne delajo človeka sposobnega za državnega poslanca. Treba je splošne omike, poznavanja razmer, daru govora in zaslonbe v veliki stranki; vsega tega pa manjka g. Grudnu kot kandidatu. — Kdo pa priporoča gosp. Grudna kot kandidata? Glejte, sami »kmetje« v Idriji: @g. Dragotin Lapajne, trgovec s

čipkami in bivši župan; c. kr. notar Pegan, ta sicer ni kmet, ima pa veliko s kmeti opraviti in kmetje tudi z njim; njegov koncipient g. F. Tavzes, ki je svoje dni zabavljaval v »Narodu« čez farje. Val. Lapajne, trgovec z železino; in če prištelimo Julčeta Novaka, obč. tajnika, potem imamo skupaj vse kmete v Idriji, ki javno in natihoma agitirajo za gosp. Grudna. — Liberalna stranka raznaša neresnico, da je vse za Grudna; s tem se begajo drugi volivci! Socialni demokrati lažejo, da je vse za Kopača! Kaj je torej resnično? Mi pa rečemo, vse kar je liberalno, bo za Grudna in nazadnje bodo tudi socialni demokrati glasovali zani. Oboji skupaj, če se bodo tudi zvezali, (kar je tako gotovo kot je amen v očenau), ne bodo zmagali glasov, ki jih bodo posestniki, kmetje, obrtniki in krščanski delavci oddali za kandidata S. L. S., Josipa Gostinčarja v Ljubljani. On ima namreč tiste lastnosti za državnega poslanca, ki jih Gruden nima; tisto pa, kar ima Gruden, pa Gostinčarju manjka, namreč: premoženja in veleposestva in zato bo naš kandidat zmagal. Tistim pa, ki bodo ljudstvo z lažmi begali, povemo, da se bo po novi volivni postavi z njimi ravnalo — in naj se peča dotičnik s peresom, železom, pljuhom ali krampom. Postava je za vse državljane enaka.

n **Na sejmu v Idriji na veliko sredo** je neznan tat odrezal nekaj kmetici v drenju žep pri predpasniku ter izginil v množici. V žepu je imela žena precej denarja. Tatu še niso prijel. Istotako je onidan okradel nekdo ubogo vdovo, mater petih nepreskrbljenih otrok. Vzel ji je desetak, ki ga je imela spravljena za praznike.

n **Pridno se gibljejo socialni demokrati.** Imeli so cvetno soboto, nedeljo in postno šmarjno shode v Idriji, Spodnji Idriji, Črnem vrhu in Žireh. Kopač je bral volivcem levite o farjih, papežu, škofih, cerkvenem premoženju itd. in naš lepo rejeni računar Tonček Kristan pa mu je stregel pri tej službi. Liberalcev ni pošlatal pri teh govorih, še manj pa dunajskega žida Rotšilda, ki ima sam 15-krat večje premoženje, kot so vse cerkve in samostani z vsem kapitalom, posestvom, cerkveno opravilo vred cenjene v celi Avstriji. Liberalca in juda se ne sme potipati za žilo; o farjih pa se lahko laže; obrekuje, kolikor komu drago, vsaj potrpijo, kaj ne da? Volivcev se menda čvekanje in nevskanje teh dveh ljudi ni dosti prišlo!

n **Cvetno nedeljo** so imeli veselico s plesom soc. demokratov v Idriji. Bistroumni Tonček je njim neko gledališko predstavo skupaj skrpal, pa so slabo igrali. Plesali so pa do jutra v postno šmarjijo. To je bila njihova spoved in sv. obhajilo! Kmetje, zapomnite si to in ne imejte nič s takimi osročevalci ljudstva, ki še sebi ne morejo pomagati.

n **Zadnji »Naprej«** kar mrgoli napadov na krščansko ljudstvo. Liberalcem se pa niti las ne skrivi! To poznamo, fantek Kristanov, kje te čevlji žuli. Svojo zaroko z liberalci bi rad skrjal, pa tolčeš po klerikalcih. Varuj se, da ti ne stopimo na kurja očesa, potem boš stokal in marsikatero noč brez spanja prečul!

n **G. Druškovič** je imel govor na pokopališču, ko so pokopavali rajnega P. Lapajneto, ki si je sam življenje vzel. Čudno je to, da lahko penzioniran sodnijski sluga postane brez vsakega študiranja kar čez noč »feldpater.« G. Druškovič je bil takrat gotovo v rožkah, sicer bi se ne bil samega smešil. Poskrbelo se bo, da ga bo veselje minilo, držati govore na pokopališču!

n **Duhovne vaje** za moške so bile v Idriji od cvetne sobote zvečer do velikega torka zjutraj. Č. g. pater Jezuit Tomec je imel vsaki dan dve časi primerni pridigi. Udeležba je

bila dobra za idrijske razmere; skoro gotovo pa boljša, nego na shodih soc. demokratov, kjer Kristan svojo otročjo modrost po litru in firkeljcih prodaja nezavednim poslušalcem. — Ves Izrael v Idriji je bil pokoncu čez te duhovne vaje, češ, to je nepotrebna agitacija. Še celo za primože pri cerkvenih vratih so kukaleter s tem vzemirjali vernike v cerkvi. Sicer znajo ti gospodje brati, saj je eden v občini za pisarja, drugi pa uči otroke brati, pa bi bili lahko na cerkvenih vratih brali, kje da je vhod v cerkev k duhovnim vajam. — Mi pa pravimo, skozi zakristijo bi bili šli pa poslušali in prijelo bi se jih bilo morda kaj.

Iz Št. Petra.

n **Glede volitev smo na Pivki že na jasnem.** Na shodu dne 24. marca pred posojilniško hišo — pod milim nebom — govorili so Pivčani. Do 1200 se jih je zbralo — vrlih pristašev S. L. S. iz celega okraja postojnskega. Ni je bilo skoro vasi, katera ne bi poslala svojega zaupnika. Tri cele ure poslušali so zborovalci pazljivo govore dr. Žitnika, dr. Susteršiča in horjulskega župana Stanonika. Vsakem stavku, da, vsaki besedi je sledilo glasno pritrevanje. Posebno smo hvaležni govornikom, da so očitno, neustrašeno pred ljudstvom razodeli vse delo liberalcev za narod. Posebno veselje je vzbudil kravji zvonec, katerega je pokazal dr. Susteršič zbranim možem, kot najvažnejše delo poslanca Arkota in ustanovitelja neodvisne kmečke stranke. Vrhunec navdušenja pa je bil, ko je dal predsednik zborovanja g. župan Fr. Margon na glasovanje kandidaturu g. Žitnika. Vsi vzdignejo roke in bilo jih je do 1200 in gromoviti klici: »Živio dr. Žitnik!« so se slišali celo v bližnje vasi. — Ljudstvo je govorilo 24. marca — 14. maja pa bodo govorile glasovnice!

n **Kaj pa neodvisna (pravzaprav liberalna) stranka?** Tudi ti so si zbrali Št. Peter, kamor so zbrali svoje zapeljane somišljenike. Za to je bil izbran 17. marcij. Agitiralo in pisalo se je o tem shodu že dva meseca prej. posvetovanja so se vršila skoro vsaki teden — nazadnje je bil v ta namen sklican celo shod zaupnikov v Postojno in skoro na vsaki hiši je bil plakat: Vabilo na veliki shod v Št. Peter! in prišlo jih je res veliko. Iz celega okraja, celo iz Senožeč in Vipave prišlo jih je — do 220. Vsi drugi so bili naši, ki so prišli gledat koliko je še liberalcev na Notranjskem in pa poslušati govornike, kako bodo zakrivali svoje liberalno mišljenje. Razumni pa so naši kmetje že toliko, da ne verjamejo več vsake reči. Najbolj radovedni pa so bili, če bomo videli kandidata Jožeta Deklevo. Vidili smo ga — in smilil se nam je, ko se je nas tako ustrašil, da se je ves tresel. Ker ga spoštujemo in nimamo nič zoper njega, zato ga bomo tudi ubogali in ga ne bomo obkladali z nobenim delom, celo težavnega posla državnega poslanca ga bomo obvarovali. Deklevo ne pustimo nikamor — nikakor pa še ne na Dunaj.

n **Govorile so torej vse tri stranke.** Od vseh shodov so si ljudje zapomnil to: Slovenska Ljudska Stranka je delavna in je tudi že veliko storila za ljudstvo, posebno dr. Žitniku smo hvaležni za njegov neumorni trud. — Liberalna stranka ni za nas — ker to kazi kravji zvonec. Najmanj je pa za nas socialno-demokratska — ker njeni agitatorji tako nesramno govore zoper vero, duhovnike, sploh zoper vse svete — ni jim sveta tudi volja ljudstva.

n **Kaj pa socialni demokrati?** Pri občinskih volitvah so liberalci in social. demokrati držali skupaj in skupaj tudi pogoreli. Sedaj pa so postali tudi socialni demokrati kar naenkrat tako mogočni, da so postavili svojega kandidata, nekoga Mozetiča. Priporočati ga je

prišel Kopač. Njegov govor je bil kakor po navadi. — Le čudno, da ga morejo poslušati. Omenim iz njega samo to: Pripovedoval je, kako je na železnici skušal na nedovoljen način poskusiti nedolžnost nekega dekleta. Lep sopotnik, lep agitator, še lepši pa kandidat. Zapomnite si, volivci logaškega, vrhniškega, idrijskega in cerkniškega okraja. Njegov priporočen kandidat je pa ravno tak, kar je dobro znano v Št. Petru. No, hudega se pa na shodu ni zgodilo — za Mozetiča se je vzdignilo 15 rok, oziroma 75 prstov.

Iz Starega trga pri Ložu.

n **Izdelovanje lgovske šole** je prevzel od g. Skrbca, ki je bil prevzel delo na dražbi, g. Ronko ml., zidarski mojster v Cerknici. Zgodilo se je to v sporazumu s c. kr. okrajnim glavarstvom v Logatcu in z občinskim odborom v Starem Trgu. Stavba mora biti zaprta do 1. oktobra t. l.

n **Za cestni odbor Lož** je imenoval deželni odbor kot svoja zastopnika g. Franca Modic z Lahovega in g. Ivana Modic iz Nove vasi pri Blokah.

n **Javni ljudski shod**, katerega je bilo sklicalo katoliško narodno društvo v Starem Trgu na tiho nedeljo, se je sijajno izvršil. Udeležencev je bilo gotovo do 350. In to so bili sami zavedni ter pogumni pristaši S. L. S. Shodu je predsedoval č. g. Peter Hauptman; bivši državni poslanec dr. Žitnik je dve uri poročal o delovanju bivšega in nalogah novega državnega zbora s posebnim ozirom na kmetijski stan. Mej burnim odobravanjem so volivci izrekli svojemu bivšemu poslancu zaupanje in soglasno odobrili njegovo kandidaturo. Na shodu je govoril tudi deželni poslanec g. Drobnič ter je mej glasnim pritrujevanjem zavračal razne napade liberalcev proti naši Slovenski Ljudski Stranki in njenim poslancem.

n **Za isti dan** so imeli tudi starotrški liberalci napovedan shod v prostorih »Citalnice«. »Notranjci« je že teden dni prej o tem bobnal. A o shodu živ krst ničesar ne vé. Saj ga ni imel kdo imeti, pa tudi prostora ni bilo, ker ga je baje gospa Petschetova oblastnim liberalcem odrekla, ker so brez njene vednosti se širokoustili po »Notranjcu«, da bo shod v njeni hiši. Svojo jezo so šli tolažiti popoldne v Novo vas, kjer je bil nek liberalni shodek. A tudi tu je bilo neki tako klaverno, da je Nosan žvižgal. E, liberalci nima sreče.

n **Vedno več upanja je**, da se bo kmalu nadaljevala prepotrebna cesta z Javornika do Starega Trga in Zirovnice. Starotrška občina je že sklenila v ta namen prispevati 50.000 K. Na predlog poslanca dr. Žitnika je deželni odbor sklenil v svoji seji, dne 18. marca predlagati deželnemu zboru za nadaljevanje cestne zgradbe 30.000 K deželne podpore. Nekaj tisoč dežavnih podpore se bo gotovo tudi dobilo. Tako bi bila zagotovljena potrebna svota denarja in cesta bi se lahko kmalu pričela graditi, da bi ne bili nekateri ljudje pri nas, ki delajo na to, da bi preprečili to cesto, in letajo v ta namen od Poncija do Pilata.

n **Požar na Vrhniki**. Ob pol 11. uri ponoči na sv. Jožefa dan je pričelo goreti na Vrhniki. Dvema posestnikoma je pogorelo malo da ne vse. Pri posestniku Pojetu se je zabranila najhujša nesreča. Vsa škoda je cenjena nad osem tisoč kron. Pogorelci so bili zavarovani za male svote. Ljudje so bili pri gašenju jako pridni. Na lice mesta je prihitela tudi požarna bramba.

n **Na belo nedeljo** bo v izobraževalnem društvu predavanje. Prihitite množestveno!

Iz raznih krajev Notranjske.

n **Iz Mateuje vasi**. Možje, bodite previdni in ne dajte se voditi liberalcem, katerim je

kmet toliko mar, kot predlanski sneg. Naj vas ne slepijo besede: »Notranjska kmečka stranka«, ker to je gola krinka. Liberalci se pod pravim imenom ne upajo več na dan. Kaj pa so storili liberalci za kmeta? Ali se niso upirali na vso moč splošni in enaki volivni pravici, da ne bi dobil kmet več pravic. Le volite liberalne poslance, potem prosite lahko še šest let za vodovod, a vode bode vseeno manjkalo. Zatorej pozor!

n **Od Pivke**. Notranjski mladenič nam piše: Notranjski liberalci so postali jako delavni, v potu svojega obličja se trudijo, da bi organizirali kmeta, pomagali obrtnikom in izboljšali delavske težnje — prijatelje se delajo vsem stanovom, toda le sedaj, ko nas potrebujejo. Povemo vam, da takih dobrotnikov mi ne potrebujemo, izbrali smo si boljše. Žužamaža, ata Arko, slaba bo za vašo barko. Notranjski liberalci pa niso samo delavni, so tudi pobožni. Dne 17. marca so rekli v Št. Petru, da so liberalci ravno pod tistim Bogom kakor klerikalci, tako so vneli svoje verne ovčice. V Boga še verujejo, samo dolžnosti do njega so jim deveta briga. Žužamaža, ata Arko, slaba bo za vašo barko. So tudi dobrega srca, oni jako hrepenijo po slogi. Pravijo, kaj je treba tega strankarstva, zakaj bi ne bili vsi edini. Ta preprič je za napredek naroda jako poguben. Njih barka je v veliki nevarnosti, jambori se lomijo, sidra pokajo, še majnega vetriča je treba, pa se bo potopila, čeprav je Pivka suha. — Liberalci so podobni polžu, kadar je pri miru, se raztegne in pomoli rožičke na prosto, ko pa se mu človek bliža, se pa kar naenkrat skrči in skrrije svoja bodalca. Žužamaža, ata Arko, slaba bo za vašo barko.

n **Iz Podloža na Notranjskem**. Naša majhna in sicer skrita, vsem romariem na Križnogo znana vas šteje 24 hiš. In vendar zahaja k nam 32 časopisov, in sicer 18 »Bogoljubov«, 10 »Domoljubov«, 1 »Detoljub«, 1 »Cvetje«, 1 »Narodni gospodar« in 1 »Naš Dom«. Tudi »Družba sv. Mohorja« ima 12 udov. »Domoljuba« imamo letos nanovo enega, »Bogoljubov« pa kar 15 novih. Brez agitacije bi bili gotovo še na starem mestu. Koliko več bi jih bilo lahko tudi drugod, če bi se bolj agitiralo. Vsaka krščanska hiša naj bi imela »Domoljuba« in »Bogoljuba« obenem! Imeli smo do zdaj v zimskem času tudi bralni krožek. Sestanki, h katerim je prihajalo po petnajst oseb so bili ob četrtkih in nedeljah zvečer do desete ure. Čitali smo poleg »Našega Doma« in »Domoljuba« še posebno sobotno številko »Slovenca«, katerega smo dobivali skupno. Čitali smo obenem tudi koristne in podučljive knjige, kaj malega tudi iz kakih nabožnih knjig. Tako smo se v zimskih večerih zabavali in poučevali, čeravno smo v tistem in skritem kraju. Pa naj zdaj kdo reče, da Podložanje nismo napredni. Vendar se je našel med nami neki neumnež, da nas je orožniku naznanil, da imamo javne shode glede volitev, s tem, ker smo med drugim v časopisih brali tudi o novi volivni postavi. Orožnik je stgri svojo dolžnost ter se prepričal, da je ta naša stvar čisto nedolžna. Dotičnik, ki je tako neveden, da ne vé kaj je bralni krožek in kaj javni shod, naj bi bil rajši kakega otroka vprašal, če se smejo časopisi brati, da bi se ne bil tako osmešil. — Bralni krožki so koristni in potrebni; zlasti za take, ki sami nič ne berejo, k večernim sestankom pa radi pridejo. — Koliko je med nami še takih nevednežev, ki o današnjih razmerah še niti pojma nimajo, in se jim vse naše gibanje zdi neumno ter jim kar v glavo ne gre, češ, zakaj pa prej vsega tega ni bilo, pa se je vendar lahko živelo in sicer še boljše kakor sedaj. To je večkrat tudi povod k prepiru, posebno med starimi in mlajšimi, kateri se zanimajo za društva, predavanja in časnike, kakor da bi

bilo to krivo sedanjih hudih časov. Da so ljudje prej bolj zadovoljno živeli, nego zdaj, to jim radi verjamemo, a tega ni krivo naše gibanje, temveč bi bilo še veliko hušje, če bi spali. Saj tudi zdrav človek bolj zadovoljno živi kakor bolan, in se mu ni treba zdraviti; če pa hoče bolan človek ozdraveti, se mora posluževati zdravila; temu slični so tudi prejšnji in sedanji časi. In kakor bi neumno sodil tisti, ki bi trdil, da so bolniku kriva njegove boleznj zdravila, katerih pred boleznijo še rabi ne, tako nespamentno sodijo tudi tisti, ki pravijo, da je krivo sedanjih hudih časov katoliško časopisje in organizacija. — Kdo pa je zakrivil kulturni boj na Francoskem? Ali mar katoliški shodi, društva in časopisi? Ne, ampak nasprotno: Francoski katoličani se za vse to niso brigali; zdaj pa se njih nebržnost hudo maščuje nad njimi. Kaj takega bi se gotovo zgodilo tudi pri nas, če se ne bi brigali za politiko in ne skrbeli za izobrazbo! Zato danes ne velja za dobrega kristjana tisti, če še tako natančno spolnuje svoje dolžnosti, ki pa zaničuje društva in časopise. In hiša, katero se hoče še za krščansko šteti, mora imeti, če ne več, vsaj en časopis! Ker si sovražniki svete cerkve toliko prizadevajo, da bi jo uničili, in to največ dosežejo po društvih, govorih in časopisih; tedaj je dolžnost nas kristjanov, da gremo tudi mi kot branitelji vere v boj proti njim z enakim orožjem! — Da je prišlo na svetu do takih zmešnjav in strankarskih bojev, zahvaliti se je brezverskemu časopisju! — Slabo berilo je tudi največ krivo sedanje splošne nezadovoljnosti, ker toliko ljudem vzame vero; in človek, ki nima vere — naj bo reven ali bogat — se ne čuti srečnejši; zato se ni čuditi, da se o samomurjih tako pogosto čuje. Kjer vere ni, tudi sreče in zadovoljnosti ni! Ker so torej slabi časniki tako razširjeni in toliko hudega povzročajo, tedaj je potrebno, da so razširjeni tudi dobri časopisi. Kakor slabi napadajo in sramotijo kar je katoliškega in nam svetega, tako tudi dobri to branijo in zagovarjajo. — Zdaj ne kaže več, brigati se samo za svoje stanovske dolžnosti, v sedanjih resnih dneh, ko se gre za tako važne stvari. Potreba sedanjega časa je, da se tudi pripravo ljudstvo organizira in izobražuje; da bo v boju kos največjim sovražnikom vere in njegovih pravic, liberalcem. — Dandanes je izobrazbe vsakemu potreba; tudi kmetu, saj se gre največ za njegove koristi; osodepolno bi bilo zanj, če bi bil starokopiten in še nadalje neveden. Sredstva, da se liberalizem popolnoma zaduši in pride do boljših razmer so: Dobro krščansko berilo, društva in govori, posebne važnosti pa so volitve. Zato agitirajmo za vse to! — Kmečki mladenič.

Primorske novice.

n **Občinske volitve v Pazinu**. Iz Pazina se nam piše dne 18. t. m.: Danes so bile dovršene volitve za občinski zastop. V drugem razredu zmagala je hrvaška stranka sijajno. Nasprotnikov ni bilo niti blizo. Pri današnji volitvi v prvem razredu prodrila je takozvana laška stranka s štirimi glasovi. Hrvatje bodo imeli torej v zastopstvu 20, Lahji pa 10 odbornikov. Razmerje je ostalo isto, kakor je bilo poprej. V III. razredu je zmaga naša. Lahji se niso upali niti pokazati.

n **Velik požar**. V noči od petka na soboto, 16. in 17. t. m., je nastal v vasi Bodrež pri Kanalu požar, ki je vničil 6 hlevov in eno hišo Antona Vidiča. Zgorelo je tudi šest goved in 3 prašiči. Drugi pogorelci so: Miha Drašček, Ivan Drašček, Minko in Pečenko. Vsi so bili zavarovani.

p V vodnjak padla. Pretekli teden je šla 20-letna Marija Puntar iz Kontovela po vodo k vodnjaku, ki se nahaja pod kontovelskim pokopališčem. Ko je zajemala iz vodnjaka vodo, se je v omotici prevrnila v vodnjak in je v njem tudi utonila.

p **Onečašenje praznikov.** Pišejo nam: Na praznik sv. Jožefa so delavci in vozniki opravljali svoja dela pri dozidavanju Zuttionijeve hiše v Moreljevi ulici v Gorici, kakor druge dneve v tednu. Zalostno!

p **Primorci!** Ne dajte se begati liberalnim krivim prerokom, ki vam vsiljujejo za poslance može, ki bodo v slučaju izvolitve glasovali za razporoko, prosto šolo in ločitev cerkve od države. Volite poštene krščanske može, katere vam priporoča društvo »Sloga« v Gorici.



Štajerske novice.

š **O pogrebu č. g. kanonika Hajšeka** smo prejeli iz Slovenske Bistrice to-le poročilo: Pogreb kanonika Hajšeka je bil veličasten. Navzočih je bilo 50 duhovnikov, zastopniki raznih oblastev in nešteta množica ljudstva.

š **Nesreča.** Ključavničarski pomočnik L. Petek v Mariboru se je peljal minolo nedeljo skozi Tegetthoffovo ulico na kolesu, ne da bi držal za gubernal. Hotel se je pokazati! Na nekemu kamnu pa se kolo spodtakne in Petek pade tako nesrečno, da si je pretresel možgane. Oče ponesrečenega se je zoperstavil policajem, ker so ga hoteli peljati v bolnišnico, da so ga morali aretirati.

š **Z avtomobilom se je ponesrečil** mehanik Masten v Mariboru. Bil se ga je malo preveč nasrkal ter imel malo preveč korajže. Zadel je z avtomobilom v drevo ter si pri padcu pretresel možgane. Kavarnar Wagner, ki se je z njim peljal, se je samo lahko poškodoval.



Kmečka zveza za Notranjsko.

Nad tisoč kmetov-volivcev se je zbralo v nedeljo pred posojilničnim domom v Št. Petru. Zbrani so bili tu možje iz Št. Petra, iz Postojne in okolice, Studenega, Košane, Trnovoga, Knežaka, Šmihela, Prema, Jablanca, Hrenovic itd. Viharno je množica pozdravljala dr. Šusteršiča in dr. Žitnika.

Shod je otvoril v imenu pripravljalnega odbora »Kmečke zveze« župan gospod Margon, ki je kljub komaj prestani boleznii požrtvovalno prihitel na shod.

Dr. Žitnikovo poročilo.

Nato je poročal kandidat »S. L. S.« dr. Žitnik. Govornik je povdarjal, da mu srce igra vesela, ko vidi zbranih toliko mož, pripravljenih da brani o svojo pravdo. Jasno hočemo izjavljati svoje zahteve o potrebah kmečkega stanu. Govornik se je ozrl nazaj v zgodovino slovenskega kmeta ter povdarjal, da se je kmet premalo brigal zase, pa tudi drugi so se zanj premalo brigali. Koliko pa so prej storili za Vas liberalni poslanci. Še poznali jih niste! (Gromovito odobravanje.) Naša stranka pa povdarja: Kmet je steber slovenskemu narodu, on je temelj državi, je korenina, brez katere pade deblo in padejo drugi stanovi. Govornik je slikal delo »S. L. S.« za kmeta — on sam je med drugim okoli 40 vodovodov spravil naprej — ter je obširno a poljudno razlagal zahteve »Kmečke zveze« in njen načrt:

Načrt »Kmečke zveze.«

Kmečki stan je steber narodu, državi in cerkvi: je temelj, na katerem slonita red in mir v državi. Ker je torej kmečki stan nujno potreben obstanku našega naroda in države sploh, zato zahtevamo:

1. Zadolžena kmečka posestva naj se razbremenijo na ta način, da se odplačujejo na daljša leta dolgovi in nižje obresti s pomočjo državnih in deželnih denarnih zavodov.

2. Postavno naj se določijo stalni in dedni kmečki domovi, da se na njih more preživljati ena družina. Ti domovi bi se ne smeli razkosavati, tudi ne zadolževati nad četrtino vrednosti.

3. Izvrši naj se državni zakon glede kmetijskih zadrug s pomočjo državnih podpor in posojil.

4. Popolnoma naj se odpravi zemljiški davek ter nadomesti z davkom od čistega dohodka.

5. Uvede naj se primernejši red za posele in poljedelske delavce, da se omeji beg brezposelnih oseb v mesta in tovarne ter kmečki posestniki dobe potrebne delavce.

6. Ustanovi naj se s pomočjo države zavarovanje delavcev, poslov in sploh manjših posestnikov ter obrtnikov za starost in onemoglost ter slučaj nezgode.

7. Vojaška služba naj se zniža na dve leti. Vojaške vaje naj se vršé, ko imajo ljudje na polju in vinogradih najmanj dela; zadnji dve vojaški vaji v deželni brambli naj se odpravita. Ob košnji in žetvi naj se vojniki pošiljajo na dopust.

8. Za vojaštvo naj vojaška uprava kupuje žito, vino, seno, slamo, razna živila in druge potrebščine naravnost pri kmečkih in obrtnih zadrugah brez prekupcev.

9. Zahtevamo deželne in državne zavarovalnice proti ognju, toči in živinskim boleznim.

10. Podržavijo naj se zasebne železnice, v prvi vrsti južna železnica. Enotni nižji vozni tarifi naj pospešujejo promet domačih poljskih in gozdnih pridelkov, visoka brambena carina pa omejuje uvoz tujega blaga in preveliko konkurencijo z domačimi pridelki.

11. Omeji ali pa popolnoma naj se prepove uvoz živine in mesa iz tujih, posebno pa iz okuženih dežel.

12. Država in dežela naj izdatneje podpirata poljedelstvo. Poljedelskemu ministrstvu naj se dovolijo višji krediti v državnem proračunu, da more dovoljevati večje državne podpore za vodovode, vodnjake, uravnava vodá, namakanje in osuševanje travnikov, izboljšanje vinogradov in planinarstva.

13. Uvede naj se pravilnejše in cenejše pogozdovanje, izboljšajo s podporami občinska in gozdna pota.

14. Lovski zakon naj se čimpreje izboljša v prid in korist kmetijstva.

15. Zahtevamo pravičnejšo trgovsko in carinsko pogodbo z Ogrsko, da more naša vlada varovati domačo poljedeljsko produkcijo; ali pa naj se napravi carinska meja med obema državnima polovicama. Carinski dohodki naj se razdele med državni polovici, ogrska kvota v pokritje skupnih državnih stroškov naj se zviša.

16. Prepovedo naj se razni, poljedelstvu škodljivi karteli, preuredi trgovina z žitom na borzah in sploh prepové prodaja žita in moke na dolge obroke.

17. Notarijat naj se podržavi.

18. Cena živinske soli naj se zniža.

19. Da se povzdigne kmečka stanovska zavest, da postane kmečki stan popolnoma enakopraven z vsemi drugimi, zahtevamo izdatnejši strokovni pouk na ljudskih šolah in

učiteljskih, poučne tečaje in predavanja, zimске kmetijske in gospodinske šole.

20. Kot zavedni Slovenci pa hočemo z drugimi stanovji ramo ob ramo braniti drago nam vero svojih očetov, mili nam materinski jezik slovenski ter očetnjava, da prisije solnce pravice tudi pred vrata slovenskega trpina.

Govornik je slikal tekem svojega govora, kako so ravno tisti, ki danes Deklevo ponujajo, nastopali v deželnem zboru proti deželni zavarovalnici, kajti liberalci so vedno tam, kjer je kaj za vzeti, tam kjer je kaj za poma, gati jih pa nikdar ni! Povedal je, kako zabavlja Arko po shodih in dela razne obljube, doslej pa ni v deželnem zboru še nič storil in so morali le poslanci S. L. S. delovati za kmeta. Govornik je pozival nasprotnike, naj mu v obraz povedo, ako imajo kaj proti njemu, a dasi je bilo par nasprotnikov navzočih, niso imeli poguma zagovarjati pred ljudskim zborovanjem nesramnih laži liberalnih agitatorjev.

Župan g. Margon se zahvaljuje govornikom za obširna in temeljita pojasnila ter za krasen program ter kliče: Bog živi dr. Žitniku še mnoga leta! (Gromoviti živio-klici.)

Odborniki »Kmetске zveze« za politični okraj Postojna.

Nadučitelj g. Ravnihar predlaga v odbor »Kmetске zveze«:

Deželni poslanec: dr. Ignacij Žitnik. Občina Št. Peter: Franc Margon, župan in posestnik, Anton Abram, kurat, Občina Slavina: Anton Penko, svetovalec in posestnik, Hrenovice: Turk Jakob; Šmihel: Kuret Franc, župan in posestnik; Košana: Cucek Franc; Knežak: Urbančič Franc; Trnovo: Janez Jenko, Topole: Prem: Kovačič Josip iz Smerij 6; Jablanica: Logar Jožef iz Sp. Zemona.

Poleg teh mož bo delovalo še 70 zaupnikov, ves odbor skupaj pa bo posredoval med prebivalstvom in poslanci, s katerimi združen bo gotovo lahko dosegel mnogo uspehov za Notranjsko. (Soglasno in z velikim odobravanjem sprejeto.)



Iz raznih krajev.

Iz **Marxloha na Porenkem** (Nemčija) se nam piše: Marsikateremu naročniku »Domoljuba« je znana velika občina Hamborn, h kateri pripada tudi Marxloh in šteje skupno okoli 76.000 prebivalcev. Med temi pa okoli 9000 Avstrijcev, večinoma teh je Slovencev, ki služijo v večini v premogokopih svoj vsakdanji kruh. Pa ta ni tako dober in sladek kakor si ga slikajo mnogi naši rojaki v domovini. Huda draginja, prežene veliko naših moči čez lužo v obljubljeni deželo, tam kjer se med cedi in klobase na ograji vise. Pa marsikateremu se že sline cede in si zopet prusovskega krompirja želi. Zimo imamo tudi tukaj, kar je nekaj nenavadnega, snega ne more ta zemlja prenašati, zato ga pa ni in če pride, pa tudi precej skopni. Društveno gibanje je bolj spanju podobno, kot napredku med tukajšnjimi Slovenci. Namesto, da bi drug drugega nagovarjal, za vneemo k društvu, pa ga nasprotno odgovarja. Tudi verske in narodne zavesti je premalo med nami. Vse hvale vredno pa napreduje društvo sv. Barbare v Hambornu. Vsa čast in hvala gre gospodu rektorju, ker on je pravi voditelj izgubljenih ovčic. Ako ravno je tukajšen rojak pa se je priučil tako dobro slovensčine, da nam v milem našem jeziku oznanja božjo besedo in občuje z nami v našem jeziku.

Pred tedni sta se ponesrečila na rovu »Nemški cesar« št. I. dva premogokopa, eden

Slovenec in eden Poljak, 28. m. m. zgodila se je pa strašna nesreča v premogokopu Reden, rov Pildstok pri Neunkirchen. Užgali so se užigajoči plini, katerih žrtev je 180 delavcev večinoma mrtvih.

Hud poraz je zadel tukaj socialne demokrate 5. t. m. pri ožji volitvi v državni zbor. Zgubilo je 36 poslancev svoje sedeže, od prej 79 potisnjeni so na 43, to je za enkrat močen udarec. V našem volivnem okraju je dosegel večino socialni demokrat pri ožji volitvi z 42.853 glasovi proti nac. liberalcu Jungz 38.893 gl. Centrum je dosegel nekaj sedežev več, drugi so pa ostali zelo pri starem. Tudi Poljaki so napredovali za 4 poslance. Veliko glasov je bilo oddanih za kopniškega stotnika namesto liberalcem, Avstrijski liberalci! Tudi Vas zna zadeti enaka usoda, kot je zadel nemška širokoustne demokrate. A. M.

Pismo iz nove domovine, Amerike.

Eveleth, Minn. 18. febr. 1907.

Naj Tebi, dragi »Domoljub«, zopet napravim malo težav s svojim peresom, kajti rad bi zopet nekaj misli, uvrstil v Tvoje cenjene predale — in sicer od nas, slovenskih sinov, živčih v obljubljeni deželi! Čudno misli se pojavijo v človeku, ko prebira razne liste in časopise, iz katerih se vidi, koliko slovenskih izselencev se je podalo zopet na daljno potovanje iz takozvane »egiptovske sužnjosti«.

Vprašanje se vsiljuje človeku: ali res ni mogoče več živeti v slovenski domovini? Ali res sleherni tu naide, kar je šel iskat, in po čemur je tako hrenenel? Ne ne, velikokrat se godi ravno nasprotno! Koliko jih je, ki se jim godi slično kot nekdanj Mojzesu, ki mu ni bilo dano priti v obljubljeno deželo. Le od daleč je videl. Ravno tako jih je veliko, ki že na potu zbole ali se ponesrečijo in umrjo ter še od daleč ne vidijo zaželjene Amerike.

Zopet so drugi, ki srečno dospo do svojega cilja, ali tistega, kar so si po potu predstavljali, niso našli. Dasi ravno se je marsikateri izmed njih poprej tolažil, saj sem mlad in močan, ne bojim se nobenega dela, ko je pa stopil v službo v železno rudnike, ali v tovarno, ali livarno, ali že kamorsibodi, takrat je pa sprevidel resničnost pregovora, ki pravi: Ni vse zlato, kar se svetli!

Posebno bi priporočal starišem, naj nikar ne spuščajo mladeničev, osobito še deklet, ki so komaj stari petnaest do šestnaest let. Mlado telo se težkemu delu ne bo privadilo, in mlado srce se bo v razburkanem svetu kaj hitro oprilelo in navžilo svetnega duha.

Resnica sicer je, da jih veliko obogati v Ameriki, toda pomisliti je tudi treba, koliko jih pa tava v siromaštvu in v bedi, ki si ne vedo nič pomagati, ki ne vedo skoraj več, od kje so doma. Pisatelj teh vrstic je bil tudi preje v kranjski deželi nego v Ameriki in dasi ravno se mu ne godi nislabše, vendar svoje rojstne domovine ne boče zabil nikdar!

Zatorej dragi rojaki! Prav imamo, da si želimo pomagati, ali pri vsem tem moramo paziti, da ne pridemo iz luže v mlako! Pozdrav vsem rojakom! Tebi, dragi »Domoljub« pa veliko uspeha in naročnikov!
Mladenič Šteberčan.

Vesti iz Amerike. V Clevelandu je povozil vlak Ivana Ječarja. — V Steeltonu je ponesrečil Anton Težak. — V Trinidadu (Colo.) se je pripetila v rudniku velika eksplozija 21 rudarjev je bilo na mestu mrtvih; med temi šest Slovencev. Imena ponesrečencev so: Franc Uršič, Franc Smrdel, Janez Pavlič, Janez Torkar, Janez Horvat in Franc Hubat. — V žičarni v Jolietu je ponesrečil J. Zupančič, vendar ne smrtno. Nahaja se v bolnici. — V

Chisholmu (Minn.) sta ponesrečila v rudniku Dominik Oberstar in Damjan Čampa. Oba sta doma iz Sodražice.

Grozna lakota je zavladovala na Kitajskem. Pomožni odbor poroča podkralju v Šangaju, da trpi hudo lakoto nad 10 milijonov Kitajcev in da jih bo vsaj pet milijonov gotovo pomrlo, ako ne dobé hitre pomoči. — Tudi ruski kmetje trpe silno lakoto. V vasi Klaševo je prodal kmet svoji dve mladoletni hčerki nekemu bogatašu, ker jih sam ni mogel preživiti. O več takih slučajih poročajo ruski listi.

V Pensilvaniji je skočil brzovlak iz tira. Trije spalni vozovi so se prebrnili čez nasip v reko. 29 oseb je bilo ranjenih.

Strašna nesreča francoske oklopnice »Jena«. V Toulonu je eksplodiral na admiralni ladji »Jena« torpedo, ki je užgal smodnik. Na ladji, obsegajoči 12.052 ton, je bila 698 mož močna posadka, ki je poslušala predavanja. Na »Jeni« je sledila eksplozija eksploziji v četrtinski odmorih. Les in mrliče je vrlo do 500 m daleč. Delavci v arzenalu so zbežali na vse strani. Velikanska množica se je nabrala pred arzenalom. A v arzenal smejo le častniki, podčastniki in pa mornarij. Reševalna služba je jako težavna. Število žrtev ni še znano. Zadnja poročila sodijo, da je 50 mrtvih in kakih sto ranjencev. Včeraj ob polu 5. popoldne so poročali uradno, da je zgorel ves zadnji del »Jene«, a se bole še nadaljnih eksplozij. Ranjen je admiral Manceron. Zgorelo je več častnikov. V Toulon je odpotoval mornariški minister Thomson. »Jena« je pod vodo. Druge ladje niso poškodovane. Druga poročila pravijo: Pri razstrelbi oklopne križarice »Jena« cenijo, da je ubitih 100 ljudi, v bolnišnicah je 150 ranjencev, mnogo oseb je pa v privatni oskrbi. Vseh žrtev je 300. Kapitana ladje in fregatnega kapitana so našli sežgana. Ogenj je pograšen. — Nemški cesar je izrazil francoski vladi svoje sožalje, nemški princ Henrik pa v imenu mornarice sožalje francoski mornarici. Pred admiralitetnim poslopjem v Toulonu se jokalo žene in otroci ponesrečenih. Sv. oče je takoj izrazil sožalje toulonskemu škofu, ki se je prisrčno zahvalil za izraz ljubezni. Z različnimi nesrečami obiskuje Bog zadnji čas Francosko. Da bi vsaj spoznala pregrešno ravnanje s cerkvijo.

Prilodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dné 11. aprila 1907.

Loterijske srečke.

| | | | | | | |
|---------|-----------|----|----|----|----|----|
| Dunaj, | 23. marca | 90 | 9 | 8 | 69 | 50 |
| Gradec, | 23. marca | 89 | 34 | 52 | 29 | 33 |
| Trst, | 30. marca | 52 | 63 | 46 | 31 | 59 |
| Linc, | 30. marca | 59 | 48 | 38 | 60 | 12 |

Išče se oženjen

676 1

organist in cerkvenik

za malo župnijo. Rokodelec in kdor ima družinske ude, ki zna o peti, ima prednost. Služba bi bila nastopiti okoli sv. Jurija. Skupni dohodki 500 K na leto in prosto stanovanje. — Kje, pove upravništvo „D moljuba“.

Destilacija žganja

spojena z izdelovanjem brezalkoholnih osveževalnih pijač se takoj prične z najboljšim uspehom, za oblastveno dovoljenje za izdelovanje in tudi prodajo se jamči ter uredi temeljito in strokovno manipulacija na licu mesta. Obširne informacije v dosego dobre kupčije. Vrste brez konkurence in reklamo na razpolago. Resni reflektantje naj pošljijo ponudbe pod „Gold-263 grube 2000“ na 10-7

Annoucen-Expediton
EDUARD BRAUN
Wien, I. Rotenturmstrasse 9.

Stampilije

vsake vrste, paginir. in numer. str. je kauč. tiskarna. itd. dobavljiva v solidni izvršitvi



J. Lowinson,
Dunaj 1/25, Adlergasse
Nr. 12. Telef. 12179.
Filiala Odessa. Cenik
zastonj in franco. Zastopniki se iščejo.

Mi

lahko pogrešimo vsa čudevna sredstva, čudezne balzame, marveč hočemo le reelen, slovito, boli lajšajoč, čiste, žile in živce krepien, udno slakite, odstranjajoč, osveževalno in zdravilno delujoč Feller-jev fluid s z. „Elsa-Fluid“. - Dvanajstoriča za poskušnjo franko 5 K. Ne vemo, kaj je gorečica, pehanje, boli v želodcu, zaprtje, ker nam ugajajo Feller-jeve odvajalne Barbara kroglice s z. „Elsa-kroglice“ 6 škatljic franko 4 K. Izdelovatelj E. V. Feller v Stubici, trg Elsa št. 16, Hrvatsko. 387

Ceniki zastonj in franco.

Priznana najboljšje olnate barve.

Adolf Hauptmann

v Ljubljani
tovarna olnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.
Najnižje cene. Najnižje cene.

Vljadno se priporoča

trgovina s klobuki in čevlji

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg šte. 10.

Velika zaloga. — Solidno blago. — Zmerne cene. . .

2178 52 25

Poslavno zavarovano. Vsako ponarejanje kaznivo. Edino pristen je 85 11



Thierry-jev balzam

z zeleno znamko „redovnica“. Cena 12 malih ali 6 dvojnih steklenic ali 1 velika špeciialna steklenica s patent. zamaškom K 5.— franko.

Thierryjevo centifoljsko mazilo proti vsem že tako starim ranam, vnetjem, ranilnam, abscesom in oteklinam vseh vrst. Cena: z lončca K 3-60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. — Obe domaći sredstvi sta posvoda znani in slovite kot najboljši. Naročila se naslavljajo na:

Allein echter Balsam Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaschi Slatini.

A. Thierry v Pregradi Brošura s tisoči originalnih pism gratis in franko. V zlogi v skoro vseh večjih lekarnah.



Pozor, kmetice in dekleta! V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že čez 25 let, posrežilo se mi je, iznajti najboljšo sredstvo za rast las, to je Kapilor št. II. Isti deluje, da postanejo lasje gosti dolgi in odstranjuje prhljaj (luskine) na glavi. Cena (franko na vsako pošto) je: 1 lončič K 3 K 6 v, 2 lončca K 8. Treba, da si vsaka obitelj naroči. — Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: P. Jurčič, lekarnar, Pakra: št. 65, Slavonski. Denar se pošlje naprej ali v poštnim povzetjem b 273 10-8

Zahtevajte brezplačno dopošilnate mojegaa ilustr. cenika z nad 1000 slikami. Jamstvo več let. Vsako nepopolno blago se vzame nazaj za popolni znesek. Slika 1/2, nav velikosti. 611 3-3



- Št. 365 srebrna damska remont gl. 3-50
- Št. 322 srebrna moška remont. gi. 3-50
- Št. 337 srebrna s sidro 15 kamnov gl. 5.— dvojni plašč gl. 6-50
- Št. 341 srebrna s sidro dvojni plašč 15 kamnov, posebno močna gl. 7-9-50

Anton Klffmann

največja tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Izvoz v vse dežele. MARIBOR L. 8 — ŠTAJERSKO.



Tovarna za stole Franceta Švelgeljna

na Bregu, p. Boryvnica, Kranjsko izdeluje

vsakovrstne stole od preprostih do najfinejših po najnižjih cenah brez konkurence. Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo 2805 26-7 sastonj in franko.

Kdor rabi traverse in železniške šine za oboke, stršno lepenko, biče za strope, pločevino za strehe, okove za okna in vrata, pumpe in cevi za vodo, vino in gnojnico, obrne naj se na trgovino z železnino

FR. STUPIČA

v Ljubljani, Marije Terezije cesta šte. 1, zraven „Figalirja“, in Valvazorjev trg št. 6, nasproti Križanske cerkve.

Edino tam se dobi vedno svež portlandin roman-cement iz slovečih tovarn doške in trbovliške. Mreže in žica za ograj, traušake brane, razni plugi, štedilniki, tehnične čistilnice za žito, oprava za mlekarne, ter vse puļjedelsko orodje v veliki izbiri.

Glavno in edino zastopstvo za celo Kranjsko na zahtvi puļjedelski rezstavi v Zagrebu s prvim darilom odlikovanih slamarozelj, miklatilne in gopolinov.

Amerikanski stroji za košnje vedno v zalogi. 7.7

SVOJI K SVOJIM!

FRANC JOZEFOVA grenk vo da.

Popolnoma zanesljivo uničenje vseh podgan in miši

dosežete samo z najnovejšimi konserv. neotrovanimi mesnimi kroglicami. — Jednostavna, nenevarna uporaba. Brez dovoljenja za strup.

Droga à K 9 — popolnoma zadostuje za temelito uničenje tisočev miši in podgan.

Drogi se v dveh à K 9—, 450 in 3— pri kemičnem laboratoriju 685 12-2

SIEGMUND HERZOG Požun (Pressburg), Ogrsko.

45 Mnog številna priznanja Uspeh žudovit! — Učinkuje presenetljivo

Ceno češko perje!



S. Benisch

1 kg novega, sivlega, skubljenega gosjega perja K 2.—, boljšega K 2-40; 1 kg belega, jako mehkega, skubljenega K 3-60, K 5.—; 1 kg prav sinega, snežno-belega, skubljenega K 6-40, K 8.—. Pri naročilu 5 kg franko.

Izgotovljene postelje, zadostno napolnjene, iz namenkastega nankings, 1 pernica 170 cm dolga, 116 cm široka, z lepim puhaštim račim perjem K 10.—, s flim polpuhom K 12.—, K 14.—, z najfinejšim sivilim puhom K 16.—; 1 vzglavnik 80 cm dolg, 58 cm širok K 2-80, K 4.—. Pošlji po povzetju od K 10.— dalje franko.

Zamena dovoljena. 142 14

S. BENISCH, Dešenice 71, Češko.

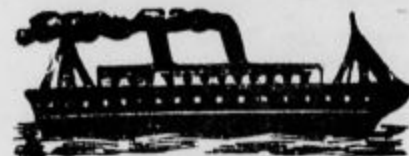
Izjava.

Spodaj podpisani izjavlja, da je govornica, ki se je raznesla po Čušnici o Janezu Žmitteku, vulgo Španov, da si je pridržal denar, ki ga je bil poslal lesni trgovec g. Kobi, da bi plačal dolg za delavci, posolnoma neresnična, ter je zgoraj omenjeni čisto nedolžen v tej zadevi. Govornico je raznesel neki delavec, ki mu pa ni bila zadeva jasna. P. mota je nastala (vsled tega, ker me ni bilo doma, ko se je delal račun.

Srednja vas v Bohinju, 19. marca 1907.

725 1 1

L. Žen.



Kunard Line* Trst-New-York je najpripravnejša, najosnejša in najboljša pot iz Ljubljane v severno Ameriko, ker ted ni dolgotrajne mučne vožnje po raznih železnicah, nobenega presedovanja se prenočevanja in sploh nobenih postranskih stroškov mej postoj. Parniki so prostorni, varni, zračni in snažni; voziijo vsake 14 dni. Hrana in postrežba najboljša. Pojasnila daje in karte prodaja glavni zastopnik 2004 48

Andrej Odlašek, Ljubljana, Slomškove ulice 25, poleg cerkve Srca Jezusovega.



Najboljše švicarske ure, zlatnina in srebrnina se dobe po najnižjih cenah pri sloveči domaći tvrdki 357 26-5

H. Suttner, urar

Ljubljana, Glavni trg, nasproti rotovža.

Prosim zahtevajte nov velik cenik, kateri je ravno izšel in se pošlje zastonj in pošt. prosto

!! Največji vspeh nove dobe !! je sloviti



Vpisana varstvena znamka.

Daje snežno belo in popolno brez duha perilo in izredno varuje platenino. Brez mila sode ali drugih pridakov se rabi prav po navodilu. Pristen samo v izvirnih zavojih z goreno varstveno znamko. 2197 16-11

250 gramov-zavoj po 16 vin.

500 " " " 30 "

1 kg " " " 56 "

Noben zavoj brez gorene varstvene znamke ni moj izdelek in preti z njo nevarnost, da se pokvari perilo.

Dobiva se v vseh drogerijah, trgovinah s kolonijalnimi blagom, lekarnah in trgovinah z milom.

Na debelo pri **L. Miniosu** na Dunaju, I. Mülkerbastel 3.

Staro železo

baker, svinec in mednino plačuje po najvišjih cenah

Fr. Stupica

v Ljubljani, Marija Terezije cesta št. 1 in Valvazorjev trg št. 6. 718 1

Žagar

78 1-1

ki se razume na metrične mere za žaganje
brastov se **tako sprejme** pri Kunstelj-u, Lev-
stikove ulice 13. — Ravnotam se sprejme

konjski hlapec.

668-1

Izurjene

tkalce in tkalke

delavce ter delavke za predil-
nico sprejme takoj proti dobri plači del-
niško društvo domače **predilnice in**
tkalnice, Dugaresa, Hrvatsko.

Schicht- milo

je najboljši!

Skrbne študije

so dognale, da se **Schicht-
ovo milo** hitro in močno peni
v vsaki vodi: topli ali mrzli, trdi
ali mehki; izlahka toda uspešno
so vrine v tkanine, hitro odloči
nesnago, ne da bi se količjak
lotilo niti. Schichtovo milo je
popolnoma čisto in zatorej docela
brez razjedajočih snovi; že de-
setletja ga izdelujemo v enaki
kakovosti iz najboljšega blaga.
Raba tega mila za **vsako** či-
ščenje, za **vse** vrste pranja, je
zakon preudarnosti in pomenja
za vsako gospodinjstvo prihranek
časa dela in denarja. 334

Naznanilo.



tekmovanja Ceres 5000 kron.

Razsodišče za navodila o pripravi
močnatih jedil (cene 10.000 kron) se je že
sešlo. — Sedaj je razpisanih še daljnih
5000 kron za recepte vseh drugih jedil.
Zadnji rok za doložitve teh receptov
do 30. junija t. l. Podrobna navodila se dobe
pri vsakem boljšem trgovcu brezplačno.

Ceres-jedilna mast ni surovina,
to je edina jedilna mast, ki se pridobiva iz
sveže posušenih kokosovih orehov. 727

Izdelane postelje



In rdečega
posteljnega
inleta! Prav
dobronspol-
njeno. Per-
nica ali bla-
zina, 180 cm
dolga 116 cm

široka K 10'—, K 12'—, K 15'—
in K 18'— 2 metra dolga, 140 cm
široka K 14'—, K 16'—, K 18'—,
K 21'—, Zglavnik 80 cm dolg,
in cm širok K 3'—, K 3'50 in
58 4'—, 90 cm dolg, 70 cm širok
K 4'50 in K 5'60. Izdelujem tudi
po kakršnikoli drugi meri. 3-
delni modroci iz šime za 1 po-
steljo K 27'—, boljši K 33'—
Pošilja se pošiljne prosto po
povzetju od K 10'— naprej. Za-
menja ali nazaj se vzame proti
povratni pošiljni stroškov. 6-1
Benedikt Sachsel, Lobes 910
pri Plzinu na Češkem. 512



John-ov „Volldampf“ pralni stroj

je dobrota za vsako gospodinjstvo, ker naredi perilo
bliščeče belo, ga varuje in obenem prikrajša delo,
prihrani kurjavo, čas in denar za več kot 75 0/0. Mno-
govrstna uporaba in najpopolnejša sestava, brez kon-
kurence! — Z **John-ovim štedilnim parnim**
strojem opremljen, je za poljedelstvo nepopisne
vrednosti. Pozor pred ponarejanjem! Samo varstvena
znamka „Volldampf“ zajamči pristnost. — Na željo
se pošlje na poizkus. 804 5-1

J. A. JOHN, A.-G., Wien IV|1, Frankenberggasse 4. 1|144

Sirolin

Priporočajo vsak dan pri
pljučnih boleznih, katarh
oslovskega nosu, škro-
fulozi, Influenca □ □ □
mnoštevini profesorji in zdravniki.

F. Hoffmann - La Roche & Co.,
Basel (Švicar).

„Roche“

Dobiva se z zdravniškim receptom po
4 K steklenica.

Ker se ponujajo manj vredna ponarejanja, pro-
simo zahtevajte vedno: izvirni zavitek „Roche“.

Povečuje slast do jedi in teže telesa,
odstranjuje kašelj, izmetavanje gnoja,
močno potenje. 2209 D 44-27

Viktor Korsika

umetno in trgovsko vrtnarstvo
Ljubljana, Rimska cesta šte. 5.

Izdelovanje šopkov in vencev po najnovejši obliki in nizki ceni.

Pristna in dobro kaljiva zelenjadna, poljska in cvetlična semena.

Priporoča svojo bogato zalogo vrtno v najlepših in najhvaležnejših vrstah. Palme in rastline za sobe, kakor tudi razne ovetočne rastline za cerkev, okna, grobove in vrtove.

Vrtno nasade prireram strokovnjaško in ceno, kakor sploh vse v to stroko spadajoče predmete.

†89 3-2

Išče se cerkvenik

za podružno cerkev na Češnjici, ki bi hodil ob nedeljah in praznikih tudi orgljat k župni cerkvi na Ovsišah. Plače je v denarju 120 K, stanovanje, 22 mernikov ajde, drva, osem oralov dobrega sveta, lep sadni vrt, dosti paše, stelje itd. Nastop službe o sv. Jurju ali lahko že prej.

677 2-1

Župni urad Ovsiša p. Podnart, Gorenjsko

MASTIN



doktorja pl. Trnkóczyja krmilno varstveno sredstvo se dobiva pristno pri trgovcih le pod imenom Mastin. Previdni kmetovalec ga primeša krmi vsaki domači živali. Najvišje medalje na razstavah in tisoči zahvalnih pisem pričajo o velikih uspehih, ki se dosežejo z mastinom.

187 26 4

Tovarniška zaloga: lekarnar Trnkóczy, Ljubljana.

Pozor! Čitaj! Pozor! Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovito, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črevih, — osobito se priporočajo — pri zaprtju in nerednem odvajanju — pehanju, — kongestiji — pomanjkanju teka, krčih itd. Nedosežno sredstvo za uzdržanje dobrega prebavanja.

2444 20 - 11

Delovanje izvrstno, vspeh siguren. Cena je za 12 steklenic (1 dvanajstotrica) 5 K franko na vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:

P. Jurišića, lekarnarja
v Pakracu št. 65. (Slavonija).

Josip Kordin

Ljubljana, Pred Skofijo 3.

prporoča 525 8-3

svojo bogato zalogo vsakovrstnih zanesljivih semen

kakor: črne domače, lucerne in rudače detelje, esparsete, velikanske rumene, rudače in bele pese, in korenje za krmo. Raznih semen graha, vseh vrst trav: travnišnice, mešane za suho in mokro zemljo, najboljša krma za živino in konje, jesenska repa, vse vrste solate, kakor sploh vseh kuhinjskih zelišč in kmetijskih semen po nizkih cenah. — Poštanim potom izvršujejo se naročila točno in solidno.

Ivan Savnik

pri Besenčanu
na Glavnem trgu v Kranju.

Priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega frišnega blaga za moške in ženske obleke, najnovejše mode po jako nizkih cenah.

Velika zaloga židanih in volnenih rut, židanih šerp ter vsakovrstnih potrebnin za šivilje in krojače po tovarniških cenah. Na zahtevo se dopoljejo tudi vzorci.

501 10-3

Slabokrvni slabotni nervozni

Odrasli in otroci dobe
dr. Hofmeistera „Phorxal“

izborno, tek vzbujajoče
živce krepilno

hranilno in krep. sredstvo

Priporočajo ga zdravniki.
Cene: tekoče K 3-50, 5 in 8 K, pastile: 100 kom. K 1-50, 400 kom. K 4-—, prašek: 25 gr. K 1-20, 100 gr. K 3-50, pastile za otroke s čokolado 100 komadov po 1/2 gr. K 1-75.

Zaloga: Jos. Mayr in G. Piccoli, lekarni v Ljubljani.
Dobl se v vseh lekarnah. 385 20-6

Najboljše domače krepčilo za želodec

(katero tudi gospodje zdravniki radi vživajo) je

rastlinski liker „FLORIAN“

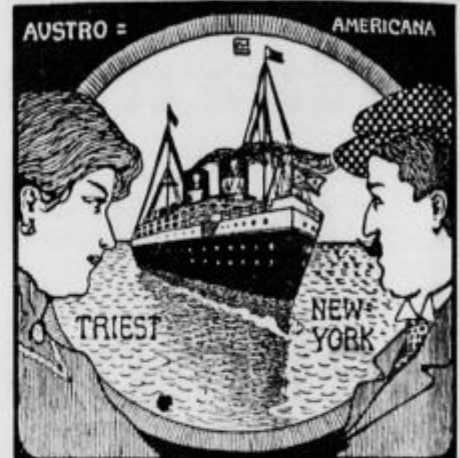
od rastlinske destilacije „FLORIAN“ v Ljubljani.

Dobl se pri vseh boljših trgovcih.

Varujte se, da ne bodete prevarjeni s kakim drugim, slabim izdelkom!

Pristno je samo blago pod imenom

„FLORIAN“ iz Ljubljane.



Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
za nestruje potovati naj se obrnejo
na
Simona Kmetek
v Ljubljani Koroške ulice 26.
Ishchevrstna Pojasnila daje se brezplačno.

Sprejemem takoj več krepkih
valencev za kovaški obrt
14.—15 let starih poštenih starišev. **Ivan Demšar**,
kovaški mojster, Ljubljana. 667 1

Kdor kupuje
gvantno blago za moške in
ženske, najde veliko izber in
605 ugodne cene pri 7-1
R. Miklauc, Ljubljana
Stritarjeve, (Spitalske) ulice št. 5.

I. kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklo

Aug. Agnola,

Dunajska cesta 13a, poleg Figovca

se priporoča prečastiti duhovščini in p. n. slav. občinstvu za napravo cerkvenih oknov, z umetnim steklarstvom ali slikanje na steklo, stavbenih del, napravo okvirov, itd. itd. — Ime tudi v zalogi različno porcelansko in stekleno posodo za namizje gostin in zasebnike, svetilke, okvire itd. po najnižji cenah. — Nariši, ceniki in proračuni na zahtev. — Mnogi spričevali za dovršena hitevo zastoj, mnoga spričevala za dovršena dela so cenjenim odjemalcem v ogled na razpologo.

1804 52-33